

Schoolplan

NTC-school Quito

Basis- en Voortgezet Onderwijs

2009 - 2013

INHOUD

INLEIDING	4
ALGEMEEN	4
1. De situatie van de school	4
2. Leerling- en ouderpopulatie en NTC-richtingen	4
HOOFDSTUK 1: FUNCTIE VAN HET SCHOOLPLAN	6
1.1 Doelen en functies	6
1.2 Totstandkoming	6
1.3 Evaluatie en bijstelling	6
HOOFDSTUK 2: CONTEXT EN MISSIE: DE OPDRACHT VAN ONZE SCHOOL	7
2.1 Sterkte-zwakteanalyse	7
2.2 Onze missie: waar we voor staan	7
2.3 Onze visie: kwaliteit	8
2.4 Hoofddoelstellingen	8
HOOFDSTUK 3: HET ONDERWIJSLEERPROCES	8
A INLEIDING	8
B BASISONDERWIJS	9
B.3.1 Onderwijsaanbod	9
B.3.1.1 Doelstellingen	10
B.3.1.2 Onderwijsplanning	10
B.3.1.3 Methodes en materiaal	15
B.3.1.4 Nederlandse en Vlaamse cultuur	16
B.3.2 Leertijd	17
B.3.3 Didactisch handelen en pedagogisch klimaat	17
B.3.3.1 Omgaan met verschillen	17
B.3.3.2 Interactief taalonderwijs	18
B.3.3.3 Woordenschatonderwijs	19
B.3.3.4 NTC en ITC	19
B.3.4 De zorg voor de leerling	19
B.3.4.1 Beginsituatieanalyse	19
B.3.4.2 Methodegebonden toetsing	20
B.3.4.3 Niet-methodegebonden toetsing	20
B.3.4.4 Verbetering	23
B.3.4.5 LeerlingVolgSysteem	23
C VOORTGEZET ONDERWIJS	24
C.3.1 Onderwijsaanbod	24
C.3.1.1 Doelstellingen	24
C.3.1.2 Onderwijsplanning	24
C.3.1.3 Methodes en materiaal	28
C.3.1.4 Specifieke leerlijnen basisvorming MAVO-HAVO-VWO	29
C.3.2 Leertijd	29
C.3.3. Didactisch handelen en pedagogisch klimaat	29
C.3.3.1 Didactische aanwijzingen	29
C.3.3.2 Omgaan met verschillen	31
C.3.3.3 Stimulering brede ontwikkeling bij leerlingen	31
C.3.3.4 Actieve en zelfstandige rol van leerlingen in het onderwijs	32
C.3.3.5 NTC en ITC	32
C.3.4 De zorg voor de leerling	32
C.3.4.1 Beginsituatieanalyse	32

C.3.4.2	Wijze van toetsing.....	32
C.3.4.3	De inrichting van het examen	33
C.3.4.4	Rapportage aan ouders en leerlingen	33
D	Beleidsvoornemens voor het onderwijsleerproces	33
HOOFDSTUK 4:	ONDERSTEUNENDE PROCESSEN	34
4.1	Bestuurlijke organisatie	34
4.2	Financieel beleid	34
4.3	Huisvesting	35
4.4	Personeelsbeleid.....	35
4.5	Veiligheidsbeleid.....	36
4.6	Ouderbetrokkenheid	36
4.7	Externe contacten	36
4.8	Beleidsvoornemens	36
HOOFDSTUK 5:	INTEGRALE ONDERWIJSKWALITEITSZORG	37
HOOFDSTUK 6:	SAMENVATTENDE BELEIDSVOORNEMENS	38
BIJLAGEN.....		40
Bijlage 1	Eisen die wet- en regelgeving aan het schoolplan stelt	41
Bijlage 2	Relevante tekstdelen uit de Bekostigingsbeschikking van de Stichting NOB	43
Bijlage 3a	Formulier “Vaststelling van schoolplan”	44
Bijlage 3b	Formulier “Instemming met schoolplan”	45
Bijlage 4	Herziene kerndoelen basisonderwijs Nederlands	46
Bijlage 5	Overzicht tussendoelen beginnende geletterdheid	48
Bijlage 6	Overzicht tussendoelen gevorderde geletterdheid.....	50
Bijlage 7	Kerndoelen cultuur	54
Bijlage 8	Intake en planning NTC-onderwijs	56
Bijlage 9	Onderwijskundig rapport.....	59
Bijlage 10	Handelingsplan.....	65

INLEIDING

Het schoolplan is een beleidsdocument dat om de vier jaar wordt opgesteld. Er wordt verwezen naar wat de school is en wat ze wil worden. Daartoe werden beleidsvoornemens geformuleerd die in de komende periode volgens een bepaald tijdschema zullen worden uitgevoerd. De school engageert zich dus om in de komende jaren de opgenomen voornemens naar behoren uit te voeren en na vier jaar een algemene evaluatie uit te voeren. Deze evaluatie zal de basis zijn voor de opstelling van het volgende schoolplan. Zo kan de school een continue verbetering van haar diensten waarborgen. Het schoolplan is tevens een subsidievereiste voor de stichting NOB.

ALGEMEEN

1. De situatie van de school

De Stichting Nederlandse Taal en Cultuur in Ecuador (NTC Quito) werd opgericht op 14 september 1994. De school stelt zich tot doel het verzorgen van Nederlandse taal- en cultuurlessen voor de in Ecuador wonende Nederlandstalige leerlingen uit Nederland en Vlaanderen. Zowel de leerkrachten als de leerlingen zijn van Nederlandse en Belgische nationaliteit. De school probeert bij het organiseren van de Nederlandse taal- en cultuurlessen een zo groot mogelijke toegankelijkheid voor leerlingen te bereiken door rekening te houden met achtergrond, niveau, leeftijd, mogelijkheden en beschikbare tijd van de leerlingen en hun ouders. Als onderdeel van de lessen worden een aantal zaterdagactiviteiten georganiseerd rond bepaalde thema's en culturele festiviteiten (Koninginnedag, sinterklaasfeest), waarbij ook ouders welkom zijn.

De school huurt een pand in de wijk La Floresta in Quito. Vrijwel alle leerlingen volgen het NTC-onderwijs in aanvulling op ander, voltijds dagonderwijs. De NTC Quito verzorgt lessen in de Nederlandse taal en Nederlandse en Vlaamse cultuur voor kinderen vanaf 3 jaar. Er is bewust gekozen voor een peutergroep, zodat kinderen al op jonge leeftijd zoveel mogelijk met NTC in aanraking zouden komen. Naast basisonderwijs wordt ook voortgezet onderwijs geboden. Verder biedt de school ook de mogelijkheid tot volwassenenonderwijs met de bedoeling niet-Nederlandstalige ouders van NTC-kinderen het Nederlands bij te brengen, waarbij verwacht wordt dat het een positieve invloed heeft op het leerproces van hun kinderen.

2. Leerling- en ouderpopulatie en NTC-richtingen

Het schooljaar 2009-2010 is het zestiende in de geschiedenis van NTC Quito. Op basis van de gegevens doorheen de jaren kan het volgende worden vastgesteld:

- Gemiddeld zijn er 39 leerlingen: 33 in het basisonderwijs, 8 in het voortgezet onderwijs; minimaal waren er 30 leerlingen (1995-96), maximaal 49 (2009-10).
- Gemiddeld is 85% van de leerlingen subsidieerbaar. Redenen voor het niet ontvangen van subsidie zijn de leeftijd (peuters) en in enkele gevallen de nationaliteit.
- In totaal waren reeds 193 kinderen aanwezig op de school, 53% hiervan heeft slechts 1 of 2 jaar op de NTC doorgebracht, 10% heeft 7 à 14 jaar op de NTC doorgebracht.

Enkele gegevens voor het schooljaar 2009-2010:

- 61% van de leerlingen zijn van Nederlandse nationaliteit, 37% van Belgische nationaliteit en 2% van Ecuadoraanse nationaliteit.
- 49% zijn jongens, 51% meisjes.
- Ongeveer de helft van de kinderen zijn in Ecuador wegens activiteiten van hun ouders op de Ambassade of in ontwikkelingssamenwerking (NGO, universiteit,...); de andere helft heeft ouders die actief zijn in het bedrijfsleven.
- Een kleine helft van de kinderen zit op een Spaanse dagschool, een kwart op een Frans-Spaanse en nog een kwart op een Engels-Spaanse dagschool.

- Wat de taalsituatie thuis betreft, zijn er 33% in taalsituatie S1 (Nederlands is de hoofdtal in het gezin), 55% S2 (er wordt thuis Nederlands gesproken, maar een andere taal is eerder de hoofdtal), en 12% S3 (er wordt in de thuissituatie geen Nederlands gesproken).

NTC-onderwijs kenmerkt zich door uiteenlopende leeftijdsgroepen en taalniveaus. Op basis van de doelstellingen van het onderwijs is er in het basisonderwijs onderscheid tussen NTC-richtingen en in het voortgezet onderwijs tussen doelen.

Richting 1 (BO): Is gericht op rechtstreekse aansluiting bij onderwijs in Nederland of Vlaanderen, en moet een terugkeer in het Nederlandse onderwijs faciliteren. Binnen deze richting wordt toegewerkt naar de kerndoelen van de Nederlandse taal en de tussendoelen zoals geformuleerd voor de verschillende jaargroepen. Bij deze leerlingen is Nederlands de dominante taal in de thuissituatie, daarnaast spreken zij de dagschooltaal en eventueel de taal van het land. De woordenschat zal daarom variëren en het schriftelijke taalgebruik zal beïnvloed zijn door het onderwijs in de dagschooltaal.

Richting 2 (BO): Doel is het zo goed mogelijk op peil houden van de Nederlandse taal, met het oog op een eventuele terugkeer naar Nederland of Vlaanderen. Bij deze leerlingen wordt doorgaans met één van de ouders Nederlands gesproken en de taal van de andere ouder valt vaak samen met de dagschooltaal. Deze kinderen spreken thuis wel Nederlands, maar over het algemeen is in het gezin een andere taal dominant. De nadruk in NTC-onderwijs zal in dit geval liggen op het bereiken van een zo hoog mogelijk niveau van mondelinge taalvaardigheid. Kerndoelen en tussendoelen voor verschillende jaargroepen worden op een maximale afstand van twee jaar gevolgd.

Richting 3 (BO) : Deze leerlingen leren Nederlands als vreemde taal, met het oog op een eventuele terugkeer naar Nederland of Vlaanderen. Het leerstofaanbod is gericht op de gewenste taalontwikkeling voor deze leerlingen gezien hun startniveau. Het betreft kinderen die thuis geen Nederlands spreken en de taal ook nog niet of nauwelijks beheersen.

Doel 1 (VO): Aansluiten bij het voortgezet onderwijs in Nederland of Vlaanderen; gericht op terugkeer naar het Nederlandse onderwijs. Toewerken naar kerndoelen van de onderbouw (jaar 1, 2 en 3) en exameneisen VMBO HAVO/VWO (zie voetnoot blz. 29) van de Nederlandse taal en cultuur. Zowel de actieve als de passieve taalvaardigheden worden ontwikkeld en gestimuleerd. Onderwijs moet ook voorbereiden op de klas- en lesorganisatie in het moderne Nederlandse onderwijs (eigen verantwoordelijkheid, projecten, ICT, enzovoort) en de cultuur c.q. sfeer op scholen (samenleving). Er wordt voorlichting gegeven over vervolgonderwijs en opzet Nederlands VO vanuit het perspectief van internationaal onderwijs en arbeidsmarkt.

Doel 2 (VO): Behalen van een internationaal diploma, zoals IB (language A1 en A2) en IGCSE of AICE. Gericht op doorstromen naar internationaal vervolgonderwijs, HBO of universitair onderwijs in Nederland. Daarbij geeft het IB (A1) toelating op universitair niveau en het IGCSE toelating op HBO-niveau.

Doel 3 (VO): Bijhouden van het Nederlands: bereiken van een zo hoog mogelijk niveau van mondelinge taalvaardigheid. Kerndoelen worden op afstand gevolgd. De nadruk in NTC VO-onderwijs ligt op mondelinge taalvaardigheid; er wordt minder nadruk gelegd op schriftelijke taalvaardigheid. Het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal kan worden bekomen.

Tijdens het intakegesprek wordt getracht een duidelijk beeld te krijgen van het taalniveau van het kind. Op basis daarvan wordt bepaald in welke richting het kind moet worden geplaatst. In de schoolgids staan de volledige aannameprocedure en het aannamebeleid beschreven. De school heeft gekozen voor onderwijsaanbod in de drie richtingen.

HOOFDSTUK 1: DE FUNCTIE VAN HET SCHOOLPLAN

1.1 Doelen en functies

Bij het opstellen van dit vierde schoolplan zijn doelstellingen en prioriteiten opnieuw bekeken, met als inzet de kwaliteit van het onderwijs te handhaven en waar mogelijk te verbeteren. Dit schoolplan heeft als functie het beleid vast te stellen voor de periode 2009-2013.

In dit schoolplan beogen wij het beleid zo vast te stellen dat het kan worden gebruikt voor planmatige schoolontwikkeling en als uitgangspunt voor de planning per schooljaar.

De bedoeling van het schoolplan is tevens het op gang brengen van een dialoog over de onderwijskwaliteit en het onderwijsbeleid van de school. Het schoolplan heeft een dialoog uitgelokt tussen het schoolteam, het bestuur van de school en enkele ouders. In de komende jaren zal worden getracht (mede) op basis van dit plan een dialoog met alle betrokken partijen gaande te houden.

Ten slotte is het schoolplan ook bedoeld als verantwoording aan de Stichting NOB en de Nederlandse overheid.

1.2 Totstandkoming

Binnen het bestuur werd besloten dat we het nieuwe schoolplan zouden aangrijpen om een grondige analyse uit te voeren van de kwaliteiten en mogelijke verbeterpunten van de Nederlandse school. Daartoe werden de ouders, leerkrachten en bestuursleden uitgenodigd op een vergadering waar onder leiding van een externe persoon zoveel mogelijk informatie werd verzameld over wat de verwachtingen zijn, de zwakke en sterke punten, en waar mogelijke verbeterpunten zijn voor de komende jaren. Aan de hand van deze informatie werden de visie, missie en doelstellingen opnieuw geformuleerd. Dit document werd nog eens op een oudervergadering voorgelegd, besproken en waar nodig aangepast. Ook het vorige schoolplan werd geanalyseerd en tijdens het NOB-bezoek in juni 2009 werden een aantal ideeën omtrent het nieuwe schoolplan besproken. Het raamschoolplan werd als leidraad gebruikt om alle informatie samen te brengen en er werd een trajectplanning gemaakt ten aanzien van de gemaakte keuzes.

1.3 Evaluatie en bijstelling

In het vierjarenschoolplan worden de verbeterdoelen met de overeenkomende activiteiten in een tijdschema worden opgenomen. In de schoolgids worden de verbeterdoelen voor het betreffende schooljaar opgenomen en zal ook worden bekeken in hoeverre de gestelde verbeterdoelen van het voorbije schooljaar inderdaad bereikt zijn.

Jaarlijks zullen de veranderings- en verbeteringsonderwerpen van het betreffende schooljaar door het schoolteam en bestuur worden geëvalueerd. In de jaarlijkse schoolgids en het jaarrapport zal hierover worden gerapporteerd. In het schooljaar 2012-2013 zal het volledige schoolplan worden geëvalueerd. Daarbij zullen opnieuw alle geledingen – dus ook de ouders en zo mogelijk de leerlingen – worden betrokken. Tijdens de oudervergaderingen worden de resultaten van het gevoerde beleid ter goedkeuring voorgelegd.

HOOFDSTUK 2: CONTEXT EN MISSIE: DE OPDRACHT VAN ONZE SCHOOL

2.1 Sterkte-zwakteanalyse

Tijdens de voorbereidingsvergadering voor het schoolplan werden een aantal positieve en negatieve punten op intern en extern vlak aangehaald. Deze werden samengevoegd met een aantal sterke en zwakte punten uit het jaarverslag, met als resultaat deze SWOT-analyse (naar de Engelse afkorting voor een analyse van Sterktes, Zwaktes, Opportuniteiten en Bedreigingen):

Sterktes (intern +) <ul style="list-style-type: none">• Aanbod van kwalitatief goede lessen• Bibliotheek als goed beoordeeld• Vrij constant leerlingenaantal in loop der jaren• Positief inspectierapport (februari 2008) en NOB-verslag (juni 2009)• Goede scores bij eindtoetsen in BO en VO• Vervanging lesmateriaal in uitvoering	Zwaktes (intern -) <ul style="list-style-type: none">• Pedagogische aanpak is leerkrachtafhankelijk en niet gecoördineerd• Procedures en taken onvoldoende beschreven• Overdracht tussen leerkrachten niet optimaal• Hoog verloop bij leerkrachten en bestuur• Schoolhoofd niet realiseerbaar met huidige team• Onregelmatige aanwezigheid van sommige leerlingen• Huistaken (bij VO) worden niet structureel bekeken binnen opzet van het onderwijs, huistaken worden ook niet steeds voldoende serieus genomen• Zaterdagactiviteiten kennen een lage opkomst en worden kwalitatief onderbenut• Weinig ouderparticipatie• Betrokkenheid van de Nederlandse Ambassade zou hoger moeten zijn• Vervoerprobleem• De website wordt onvoldoende geactualiseerd
Opportuniteiten (extern +) <ul style="list-style-type: none">• NOB als adviesorgaan en nuttige info op hun website• Goede contacten met Nederlandse Ambassade en Belgische Coöperatie	Bedreigingen (extern -) <ul style="list-style-type: none">• Weinig overblijvende tijd na dagschool• Hoge werkdruk (en veel huiswerk) van dagschool• Weinig bevoegde leerkrachten beschikbaar in Ecuador• Geen legaal statuut voor Nederlandse school in Ecuador• Wisselkoers €/ \$ zorgt voor onzekerheid bij budgettering

2.2 Onze missie: waar we voor staan

Het geven van onderwijs in de Nederlandse taal en Nederlandse en Vlaamse cultuur in Ecuador aan leerlingen van het kleuter-, lager- en middelbaar onderwijs die minstens 1 Nederlandstalige ouder hebben, gericht op een eventuele terugkeer van die leerlingen naar Nederland of Vlaanderen en instroming in het onderwijs aldaar, en aan volwassenen in Ecuador die Nederlands willen leren.

2.3 Onze visie: kwaliteit

De NTC-school heeft een vaste plaats verworven binnen de Nederlandstalige gemeenschap in Quito en omstreken als promotor van taal en cultuur uit Nederland en Vlaanderen.

Een gemotiveerd team van leerkrachten aangestuurd door een bestuur, gekozen vanuit de oudervergadering, voorziet in hoogwaardige lessen, zodat alle leerlingen van de Nederlandse school in staat zijn om, binnen de daarvoor gestelde termijn en middels de ter beschikking staande geactualiseerde methodes, het Nederlands voldoende te beheersen om communicatie op het verwachte niveau te bewerkstelligen. De leerlingen zijn gemotiveerd en komen met plezier naar de Nederlandse school. Specifieke culturele uitingen van Vlaanderen en Nederland worden binnen de lessen en in verschillende thema-activiteiten opgenomen om zo de culturele identiteit van de leerlingen te versterken.

2.4 Hoofddoelstellingen

- 1) De lessen die aangeboden worden zijn van een dergelijk niveau dat elke leerling het taalniveau behaalt dat volgens zijn situatie en mogelijkheden binnen de verwachtingen ligt en bovendien een basiskennis verwerft van de culturele, geografische en historische aspecten van Nederland en Vlaanderen.
- 2) Een continue kwaliteitsverbetering van het onderwijs wordt gewaarborgd.
- 3) De school is goed beheerd met duidelijke verantwoordelijkheden, procedures, financieel beleid, personeelsbeleid en communicatiebeleid. De school, waar zowel leerkrachten als leerlingen gemotiveerd zijn en met plezier naar toe gaan, biedt een aangename sfeer.
- 4) De school kent een financieel gezonde situatie (waarbij de nettobalans jaarlijks positief uitvalt).

HOOFDSTUK 3: HET ONDERWIJSLEERPROCES

A INLEIDING

Het NTC-onderwijs heeft als doelstelling aan te sluiten bij het onderwijs in Nederland of Vlaanderen, zodat kinderen bij terugkeer zoveel mogelijk aansluiting vinden in het Nederlandse onderwijs. We richten ons op toewerken naar de kerndoelen zoals deze geformuleerd zijn voor de deelvaardigheden van de Nederlandse taal.

Hoewel het streven van de NTC Quito gericht is op aansluiting met het Nederlandse onderwijssysteem, zijn er in de praktijk een aantal complicerende factoren. Het lesmateriaal is afgestemd op aansluiting met Nederland, maar:

- een NTC-locatie geeft les op uren buiten de reguliere school;
- het aantal uren Nederlandse les is daardoor beperkt;
- veel leerlingen hebben een achterstand en minder rechtstreeks contact met de taal;
- meer uren blijkt niet of nauwelijks haalbaar vanwege tijds- en daarmee samenhangende motivatieproblemen.

De leerkrachten kunnen veel van deze punten compenseren door doeltreffend les te geven en extra aandacht te besteden aan bepaalde leerlingen. Het uitgangspunt blijft hetzelfde te doen als in Nederland of Vlaanderen, maar dan in minder tijd.

NTC Quito wordt bezocht door kinderen uit verschillende taalsituaties. Door het kleine aantal leerlingen zitten kinderen met verschillende (taal)achtergronden vaak in dezelfde groep. Bij het opstellen van de onderwijsinhoud komt de complexiteit van ons NTC-onderwijs naar voren: hoe creëren we voldoende taalgebruikssituaties die én motiverend zijn voor de leerlingen én voldoen aan de gestelde doelstellingen? Een gedegen voorbereiding, zowel didactisch als organisatorisch (voorbereiding, keuze van materiaal, enz.) vinden we noodzakelijk om kwalitatief goed werk te leveren. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat we dubbele

lesstof met het dagonderwijs willen voorkomen. Daarom richten we ons met name op de doelstellingen m.b.t. het taal- en leesonderwijs die op de dagschool niet aan bod komen.

Met aandacht voor Nederlandse en Vlaamse cultuur in de lessen en zaterdagactiviteiten beogen we het in stand houden en versterken van de verbondenheid met de Nederlandse en Vlaamse cultuur, om een succesvolle terugkeer naar Nederland of Vlaanderen te bevorderen. Veelal worden taal- en cultuurelementen gelijktijdig in de les aangeboden. Deze dienen ter ondersteuning van en als aanvulling op de Nederlandse taallessen.

De NTC-lessituatie heeft als taak de Nederlandse taal een plaats te geven binnen de totale opvoeding van het kind. In het bijzonder betekent dit dat het NTC-onderwijs de Nederlandse taal en cultuur aanbiedt en tevens een bijdrage levert aan de aanvaarding van de cultuur van de ander.

1. Om het NTC-onderwijs succesvol te kunnen laten verlopen hebben wij als richtlijn een gewenst aantal onderwijsuren van 120 uren per jaar.
2. Leerstof en vaardigheden die bij het onderwijs in Nederlandse taal en cultuur overgedragen worden, staan ten dienste van de totale persoonlijkheidsvorming.
3. De NTC-lessituatie streeft naar het op niveau houden en/of brengen van de leerlingen qua Nederlands met vergelijkbare leeftijdsgroepen in Nederland of Vlaanderen, en dus ook het aanbieden van een passend diploma.
4. NTC Quito streeft naar een duidelijke identiteit voor Nederlandstaligen in Quito.

B BASISONDERWIJS

B.3.1 Onderwijsaanbod

Het onderwijs in de Nederlandse taal is er op gericht dat de leerlingen:

- vaardigheden ontwikkelen waarmee ze de Nederlandse taal doelmatig gebruiken in situaties die zich in het dagelijkse leven voordoen;
- kennis en inzicht verwerven van betekenis, gebruik en vorm van de taal;
- plezier hebben of houden in het gebruiken en beschouwen van de taal;

We onderscheiden de volgende deelvaardigheden:

- ⇒ Mondeling taalonderwijs (luisteren en spreken).
- ⇒ Schriftelijk taalonderwijs (technisch en begrijpend lezen, en schrijven: spelling en stellen).
- ⇒ Taalbeschouwing (nadenken over taal en het gebruik van taal, zoals bijvoorbeeld gebruik van leestekens en hoofdletters, woord- en zinsleer, ...)

Woordenschat wordt in de onderwijsplanning niet apart vernoemd omdat dit in alle aspecten verweven zit. We gaan er echter wel uitgebreider op in onder "Didactisch handelen en pedagogische klimaat".

Het onderwijsaanbod is verdeeld in drie NTC-richtingen: NTC-richting 1, 2 en 3. Deze richtingen onderscheiden zich in de nadruk die op de verschillende deelvaardigheden wordt gelegd, de volgorde waarin leerstof wordt aangeboden en uiteraard het beginniveau van de leerstof. Voor richting 1-leerlingen is het spelling- en stelonderwijs heel belangrijk. Begrijpend luisteren moet in de beginperiode van richting 2 een belangrijkere plaats innemen en bij NTC-richting 3 wordt meer aandacht besteed aan basiswoordenschat en mondelinge taalvaardigheid.

De doelstellingen voor het taal- en leesonderwijs worden hieronder nader omschreven in de onderwijsplanningen van de verschillende NTC-richtingen.

Ten slotte merken we op dat we er als school voor gekozen hebben om een peutergroep in te richten, ondanks het feit dat we hiervoor geen subsidies krijgen van de Stichting NOB. De reden hiervoor is dat we enerzijds tegemoet willen komen aan de vraag van de ouders en anderzijds geloven dat het goed is voor kinderen om op jonge leeftijd in contact te komen met het Nederlands buiten de thuissituatie. Naar onze mening hebben de leerlingen hier voordeel bij in hun verdere schoolloopbaan op de Nederlandse school.

B.3.1.1 Doelstellingen

NTC-richting 1: Deze NTC-richting is gericht op rechtstreekse aansluiting bij onderwijs in Nederland of Vlaanderen en dus primair gericht op terugkeer naar het Nederlandse onderwijs. Er wordt gewerkt in functie van de kerndoelen van de Nederlandse taal en de tussendoelen zoals geformuleerd voor de verschillende jaargroepen. Deze leerlingen spreken thuis meestal overwegend Nederlands, met daarnaast misschien nog andere talen. De woordenschat varieert daarom en het schriftelijke taalgebruik is beïnvloed door het onderwijs in de taal op de dagschool.

NTC-richting 2: Deze NTC-richting is gericht op het zo goed mogelijk op peil houden van de Nederlandse taal, met het oog op een eventuele terugkeer naar Nederland of Vlaanderen. Het onderwijs is dus niet primair gericht op rechtstreekse aansluiting op het Nederlandse onderwijs, maar op de lesstof die nodig is voor een goede basis Nederlands, waardoor een eventuele overstap eenvoudiger kan verlopen. Kerndoelen en tussendoelen voor verschillende jaargroepen worden op een maximale afstand van twee jaar gevolgd. Deze kinderen spreken thuis Nederlands, maar een andere taal is dominant. In het NTC-onderwijs ligt de nadruk op het bereiken van een zo hoog mogelijk niveau mondelinge taalvaardigheid.

NTC-richting 3: Deze NTC-richting is gericht op het aanleren van Nederlands als vreemde taal, met het oog op een eventuele terugkeer naar Nederland of Vlaanderen. Het leerstofaanbod is gericht op de gewenste taalontwikkeling voor deze leerlingen gezien hun startniveau. Het betreft kinderen die nog vrijwel geen Nederlands spreken en dit als nieuwe taal moeten aanleren. In de praktijk komt dit neer op uitbreiding van de (basis)woordenschat en spreekvaardigheid. Kerndoelen en tussendoelen voor verschillende jaargroepen worden op **meer** dan twee jaar achterstand gevolgd.

B.3.1.2 Onderwijsplanning

Onderwijsplanning NTC-richting 1 en 2

Vakgebied	Doelen van de school
<i>Mondeling taalonderwijs</i>	
▪ Luisteren	<u>Peuters en groep 1 – 2:</u> <ol style="list-style-type: none">1. De kleuters kunnen een mondelinge boodschap, eventueel ondersteund door een gebaar of mimiek, met betrekking tot een concrete situatie, begrijpen.2. De kleuters kunnen voor hen bestemde vragen in concrete situaties begrijpen.3. De kleuters kunnen een mondelinge, voor hen bestemde boodschap, ondersteund door beeld en/of geluid, begrijpen.4. De kleuters kunnen door de leerkracht gegeven opdrachten, met betrekking tot activiteiten in de klas of op school, begrijpen.5. De kleuters kunnen een beluisterd verhaal, bestemd voor hun leeftijdsgroep, begrijpen.6. De kleuters kunnen de bereidheid vertonen om naar elkaar te luisteren en om zich in te leven in een boodschap.
	<u>Groep 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8:</u> <ol style="list-style-type: none">1. De leerlingen kunnen de informatie achterhalen in een voor hen bestemde mededeling met betrekking tot het school- en klasgebeuren, in een voor hen bestemde informatieve radiuitzending, in een uiteenzetting of instructie van een medeleerling bestemd voor de leerkracht en in een telefoongesprek.2. De leerlingen kunnen de informatie op een persoonlijke en overzichtelijke wijze ordenen bij een uiteenzetting of instructie van de leerkracht, bij een

	<p>voor hen bestemde instructie voor een buitenschoolse situatie en bij een voor hen bestemde informatieve tv-uitzending.</p> <p>3. De leerlingen kunnen op basis van, hetzij de eigen mening, hetzij informatie uit andere bronnen, de informatie beoordelen die voorkomt in een discussie of een gesprek met bekende leeftijdgenoten en in een door leeftijdgenoten geformuleerde oproep.</p>
<p>▪ Spreken</p>	<p><u>Peuters en groep 1 – 2:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De kleuters kunnen een voor hen bestemde mededeling en/of een verhaal zo (her)formuleren, dat de inhoud ervan herkenbaar overkomt. 2. De kleuters kunnen spreken over ervaringen of gebeurtenissen uit de eigen omgeving of over wat ze van anderen vernamen. 3. De kleuters kunnen spreken over gevoelens als blijheid, angst, verdriet en verwondering. 4. De kleuters kunnen uitleggen hoe zij in een activiteit van plan zijn te werken of hoe zij werkten. 5. De kleuters kunnen iemand of iets beschrijven volgens kleur, vorm, grootte of een specifieke eigenschap. 6. De kleuters kunnen antwoorden op gerichte vragen in verband met betekenis, inhoud, bedoeling of mening in concrete situaties. 7. De kleuters kunnen in een gesprek met een eenvoudige maar relevante vraag of met commentaar reageren. 8. De kleuters kunnen zelf vragen stellen aan anderen die de door hen gewenste informatie opleveren. 9. De kleuters kunnen de hulp of medewerking van anderen inroepen. 10. De kleuters kunnen zich inleven in duidelijk herkenbare rollen en situaties en vanuit hun eigen verbeelding of beleving hierop inspelen. 11. De kleuters hanteren bij het realiseren van de hierboven genoemde doelen zoveel mogelijk Standaardnederlands, ondersteund door volwassenen. 12. De kleuters zijn bereid om eigen gevoelens en verlangens op een persoonlijke manier uit te drukken. 13. De kleuters beleven plezier in het gebruiken van en het spelen met taal in concrete situaties. <p><u>Groep 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De leerlingen kunnen het gepaste taalregister hanteren als ze aan leeftijdgenoten over zichzelf informatie verschaffen, als ze aan iemand om ontbrekende informatie vragen, als ze over een op school behandeld onderwerp aan de leerkracht verslag uitbrengen en als ze in een telefoongesprek informatie uitwisselen. 2. De leerlingen kunnen het gepaste taalregister hanteren als ze vragen van de leerkracht in verband met een behandeld onderwerp beantwoorden, als ze van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale of non-verbale interpretatie brengen die begrepen wordt door leeftijdgenoten, als ze bij een behandeld onderwerp vragen stellen die kunnen worden begrepen en beantwoord door leeftijdgenoten en als ze een instructie geven zodat iemand die vertrouwd is met de situatie, ze kan uitvoeren. 3. De leerlingen kunnen het gepaste taalregister hanteren als ze op basis van vergelijking, hetzij met hun eigen mening, hetzij met andere bronnen in een gesprek kritisch reageren op de vragen en opmerkingen van volwassenen en tijdens een discussie met bekende volwassenen over een behandeld onderwerp passende argumenten naar voren brengen.

<i>Schriftelijk taalonderwijs</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lezen <ul style="list-style-type: none"> • Technisch lezen • Begrijpend lezen 	<p><u>Peuters en groep 1 – 2:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De kleuters kunnen aan de hand van visueel materiaal een boodschap herscheppen. 2. De kleuters kunnen door symbolen voorgestelde boodschappen in verband met concrete activiteiten begrijpen. 3. De kleuters kunnen op materiaal, in boeken en op uithangborden lettertekens onderscheiden van andere tekens. 4. De kleuters zijn bereid spontaan en zelfstandig voor hen bestemde boeken en andere infobronnen in te kijken. <hr/> <p><u>Groep 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De leerlingen kunnen de informatie achterhalen in voor hen bestemde instructies voor handelingen van gevarieerde aard, in de gegevens in schema's en tabellen ten dienste van het publiek en in voor hen bestemde teksten in tijdschriften. 2. De leerlingen kunnen de informatie ordenen die voorkomt in voor hen bestemde school- en studieteksten en instructies bij schoolopdrachten en in voor hen bestemde verhalen, kinderromans, dialogen, gedichten, kindertijdschriften en jeugencyclopedieën. 3. De leerlingen kunnen op basis van, hetzij hun eigen mening, hetzij informatie uit andere bronnen, informatie beoordelen die voorkomt in verschillende voor hen bestemde brieven of uitnodigingen en in reclameteksten die rechtstreeks verband houden met hun leefwereld.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Schrijven <ul style="list-style-type: none"> • Spelling • Stellen 	<p><u>Peuters en groep 1 – 2 :</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De kleuters kunnen een ervaring of een verhaal weergeven door middel van visueel materiaal. 2. De kleuters kunnen met hulp van volwassenen, eigen boodschappen door middel van symbolen vastleggen en kenbaar maken. 3. De kleuters kunnen onvolledige eenvoudige beelden aanvullen. <hr/> <p><u>Groep 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De leerlingen kunnen overzichten, aantekeningen en mededelingen op- en overschrijven. 2. De leerlingen kunnen een oproep, een uitnodiging en een instructie richten aan leeftijdgenoten. 3. De leerlingen kunnen een brief schrijven aan een bekende om een persoonlijke boodschap of belevenis over te brengen. 4. De leerlingen kunnen voor een gekend persoon een verslag schrijven van een verhaal, een gebeurtenis of een informatieve tekst. 5. De leerlingen kunnen een formulier invullen met informatie over henzelf. 6. De leerlingen kunnen schriftelijk antwoorden op vragen over verwerkte inhoud. 7. De leerlingen kunnen voor het realiseren van bovenstaande doelen bovendien hun teksten verzorgen rekening houdend met handschrift en layout, spellingsafspraken en –regels toepassen in verband met het schrijven van woorden met een vast woordbeeld (klankzuivere woorden en hoogfrequente niet-klankzuivere woorden), woorden met veranderlijk woordbeeld of regelwoorden (werkwoorden, klinker in open en gesloten

	lettergreep, verdubbeling medeklinker en niet-klankzuivere eindletter), hoofdletters en interpunctietekens (. , ? ! ;).
--	---

<i>Taalbeschouwing</i>	<u>Peuters en groep 1 – 2:</u> 1. De kleuters kunnen duidelijke vormen van mondelinge communicatie herkennen. 2. De kleuters beseffen dat boodschappen visueel kunnen worden bewaard en daardoor opnieuw kunnen worden opgeroepen. 3. De kleuters beseffen dat mensen door middel van het schrift boodschappen kunnen vastleggen. 4. De kleuters beseffen dat bepaalde symbolen (pictogrammen, lettertekens) dienen om boodschappen over te dragen. 5. De kleuters stellen zich vragen bij en reflecteren over taal en taalgebruik in concrete situaties: discrimineren van klanken en woorden, ritmische aspecten van taal, rijmen, intonatie en mimiek in relatie tot gevoelens en een boodschap.
	<u>Groep 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8:</u> 1. De leerlingen zijn bereid binnen een concrete taalcontext te reflecteren over het gebruik van standaardtaal, regionale en sociale taalvariëteiten, over bepaalde houdingen, vooroordelen en rolgedrag in taal, over taalgedragsregels, over bepaalde taalhandelingen en over hoe via een taal bepaalde standpunten ingenomen en/of kenbaar worden gemaakt. 2. De leerlingen zijn bereid te reflecteren over gebruikte luister-, spreek-, lees- en schrijfstrategieën. 3. De leerlingen zijn bereid om vanuit een concrete context te reflecteren over de volgende aspecten van taal: klankniveau, woordniveau (woordvorming), zinsniveau (woordvolgorde) en tekstniveau (eenvoudige structuren). 4. De leerlingen kunnen bij de bovenstaande doelen de geëigende termen gebruiken: zender, boodschap, ontvanger, bedoeling en situatie, zelfstandig naamwoord, lidwoord, verkleinwoord, werkwoord, stam, uitgang, voor- en achtervoegsel, onderwerp, persoonsvorm en zinsdeel, kopje en alinea. 5. De leerlingen zijn bereid om te reflecteren over taal en taalgebruik.

Op NTC is de meertaligheidsproblematiek nadrukkelijk aanwezig; de leerlingen groeien op met twee of meer talen. Daarom besteden we naast bovenstaande doelen, extra aandacht aan de mondelinge taalvaardigheden luisteren en spreken, woordenschatuitbreiding, klanktekenkoppeling en uitspraak in het algemeen.

Onderwijsplanning NTC-richting 3

Vakgebied	Doelen van de school
<i>Mondeling taalonderwijs</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Luisteren 	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een mondelinge boodschap met betrekking tot een concrete situatie begrijpen.

	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen voor hen bestemde vragen in concrete situaties begrijpen. - De leerlingen kunnen door de leerkracht gegeven opdrachten met betrekking tot activiteiten in de klas of op school begrijpen. - De leerlingen kunnen een beluisterd verhaal bestemd voor hun leeftijdsgroep begrijpen. - De leerlingen kunnen de bereidheid vertonen om naar elkaar te luisteren en om zich in te leven in een boodschap.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spreken 	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een voor hen bestemde mededeling en/of een verhaal zo (her)formuleren dat de inhoud ervan herkenbaar overkomt. - De leerlingen kunnen spreken over ervaringen of gebeurtenissen uit de eigen omgeving of over wat ze van anderen vernamen. - De leerlingen kunnen iemand of iets beschrijven volgens kleur, vorm, grootte of een specifieke eigenschap. - De leerlingen kunnen antwoorden op gerichte vragen in verband met betekenis, inhoud, bedoeling of mening in concrete situaties. - De leerlingen zijn bereid om eigen gevoelens en verlangens op een persoonlijke manier uit te drukken. - De leerlingen kunnen in een gesprek met een eenvoudige maar relevante vraag of met commentaar reageren. - De leerlingen kunnen zelf vragen stellen aan anderen die de door hen gewenste informatie opleveren. - De leerlingen kunnen de hulp of medewerking van anderen inroepen. - De leerlingen kunnen zich inleven in duidelijk herkenbare rollen en situaties en vanuit hun eigen verbeelding of beleving hierop inspelen. - De leerlingen hanteren bij het realiseren van de hierboven genoemde doelen zoveel mogelijk Standaardnederlands, ondersteund door volwassenen. - De leerlingen beleven plezier in het gebruiken van en het spelen met taal in concrete situaties.

<i>Schriftelijk taalonderwijs</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lezen <ul style="list-style-type: none"> • Technisch lezen • Begrijpend lezen 	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen zijn in staat om een tekst te lezen, waarbij ze een duidelijk verstaanbare Nederlandse uitspraak hebben. - De leerlingen zijn in staat om waar/wie/wat/hoeveel, enz. vragen te beantwoorden over een gelezen tekst. - De leerlingen zijn in staat om oorzaak-gevolgrelaties uit het verhaal in eigen woorden uit te leggen. - De leerlingen zijn in staat om woorden uit de tekst in eigen woorden uit te leggen. - De leerlingen zijn in staat om het verband te leggen tussen een persoonswoord en het onderwerp uit de tekst, die naar elkaar verwijzen. Bv. Mieke speelt in de tuin. Zij klimt op het klimrek. => Zij = Mieke
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Schrijven <ul style="list-style-type: none"> • Spelling • Stellen 	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een oproep, een uitnodiging en een instructie richten aan leeftijdgenoten - De leerlingen kunnen een brief schrijven aan een bekende om een persoonlijke boodschap of beleving over te brengen. - De leerlingen kunnen een formulier invullen met informatie over henzelf. - De leerlingen kunnen schriftelijk antwoorden op vragen over verwerkte

	inhouden. - De leerlingen kunnen overzichten, aantekeningen en mededelingen op- en overschrijven - De leerlingen kunnen, voor het realiseren van bovenstaande doelen, hun teksten verzorgen rekening houdend met handschrift, hoofdletters en interpunctietekens (. , ? ! ;) en spellingsafspraken.
<i>Taalbeschouwing</i>	- De leerlingen zijn in staat om klanken en woorden te discrimineren, kunnen de ritmische aspecten van taal en rijmen toepassen en passen intonatie en mimiek, in relatie tot gevoelens, in de juiste context toe.

B.3.1.3 Methodes en materiaal

Methodes NTC-richting 1 en 2

Wat betreft de methode voor groep 4 tot en met 8, zitten we in een overgangperiode. Groep 4 en 5 zijn reeds overgeschakeld van Taal Journaal naar Taal Actief. Groep 6 tot en met 8 zullen de komende jaren overschakelen.

Groep	Methode
Peuters	Ik en Ko
Groep 1	Ik en Ko
Groep 2	Ik en Ko
Groep 3	De Leessleutel
Groep 4	Taal Actief
Groep 5	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Taal Actief ▪ Nieuwsbegrip (=aanvullende methode begrijpend lezen met teksten en opdrachten aan de hand van de Nederlandse actualiteit)
Groep 6	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tijdens het schooljaar 2009-2010 hebben we geen groep 6, dus in dit schooljaar wordt er eigenlijk geen methode gebruikt. ▪ Vanaf schooljaar 2010-2011: Taal Actief ▪ Nieuwsbegrip (=aanvullende methode begrijpend lezen met teksten en opdrachten aan de hand van de Nederlandse actualiteit)
Groep 7	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tijdens het schooljaar 2009-2010 hebben we geen groep 7, dus in dit en volgend schooljaar wordt er eigenlijk geen methode gebruikt. ▪ Vanaf schooljaar 2011-2012: Taal Actief ▪ Nieuwsbegrip (=aanvullende methode begrijpend lezen met teksten en opdrachten aan de

	Nederlandse actualiteit)
Groep 8	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Schooljaar 2009-2010 / 2010-2011 / 2011-2012: Taal Journaal ▪ Vanaf schooljaar 2012-2013: Taal Actief <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nieuwsbegrip (=aanvullende methode begrijpend lezen met teksten en opdrachten aan de Nederlandse actualiteit)

Methodes NTC-richting 3

De afgelopen jaren hebben we voor kinderen in richting 3 gebruik gemaakt van de methode “Verder met Nederlands”, geschreven voor allochtone kinderen die deelnemen aan het basisonderwijs in Nederland, maar die achterstand hebben in de Nederlandse taal.

Deze methode sloot echter niet aan bij onze huidige NT3-groep (er bestaat momenteel een aparte NT3-richting), aangezien het hier om kinderen gaat die zelden of bijna nooit Nederlands horen in het dagelijkse leven. In de methode “Verder met Nederlands” worden naast basiswoorden ook gevorderde woordenschat én gevorderde grammatica aangeboden. De methode bleek te hoog gegrepen te zijn voor de NT3-richting, aangezien hun basiswoordenschat én woordkennis zeer beperkt waren en ze de lesstof niet voldoende opnamen. Dit had tot gevolg dat ze niet in staat waren om eenvoudige gesprekken te voeren (luisteren en spreken) en ook niet in staat waren om eenvoudige vragen over gelezen teksten te beantwoorden (begrijpend lezen).

Tijdens de lessen van NT3 wordt de nadruk gelegd op mondelinge vaardigheden en luistervaardigheden. Er worden veel mondelinge oefeningen gedaan waarbij ze hun basiswoordenschat moeten gebruiken. Tijdens het oefenen van de basiswoordenschat wordt veel gebruik gemaakt van visuele ondersteuning en spel. Daarnaast worden er schriftelijke oefeningen gegeven waarbij ze leren om de basiswoorden correct toe te passen in de juiste context (woordkennis), bv. concrete korte oefeningen maar ook o.a. het schrijven van brieven, uitnodigingen etc.

Het komende jaar (2010/2011) wordt uitgezocht welke methode het beste aansluit bij de NT3-richting.

B.3.1.4 Nederlandse en Vlaamse cultuur

Aangezien we op NTC een aanzienlijk deel Vlaamse leerlingen en leerkrachten hebben, hebben we er als school voor gekozen om tijdens het cultuuronderwijs naast de Nederlandse cultuur ook de Vlaamse cultuur aan bod te laten komen.

Doelstelling

De lessen Nederlandse en Vlaamse cultuur beogen het in standhouden en versterken van de verbondenheid met de Nederlandse en Vlaamse cultuur, om een succesvolle terugkeer naar Nederland of Vlaanderen te bevorderen. De lessen Nederlandse en Vlaamse cultuur worden gegeven ter ondersteuning van en als aanvulling op de Nederlandse taallessen.

Onderwijsplanning

Vakgebied	Doelen van de school
Festiviteiten, feestdagen, gebruiken en gewoontes	Leerlingen hebben kennis van en doen ervaringen op met typisch Nederlandse en Vlaamse festiviteiten, feestdagen, gebruiken en gewoontes.
Jeugdcultuur en actuele ontwikkelingen	Leerlingen zijn op de hoogte van jeugdcultuur en actuele ontwikkelingen in Nederland en Vlaanderen.
Nederland- en Vlaanderen-kunde	Leerlingen hebben kennis van de Nederlandse en Vlaamse samenleving, vanuit historisch, sociaal en geografisch perspectief.

We geven 15 à 20 uur cultuuronderwijs per jaar onder de vorm van geïntegreerd cultuuronderwijs in het taalonderwijs en 5 zaterdagactiviteiten: Sinterklaas, Kerstmis, Koninginnedag en nog 2 andere cultuuractiviteiten naar keuze.

B.3.2 Leertijd

We geven ongeveer 105 uren les per schooljaar, onderverdeeld in 3 uur per week, gedurende 36 à 37 weken.

Om deze onderwijstijd te optimaliseren en te maximaliseren, treffen we de volgende maatregelen:

- We zorgen ervoor dat de lessen niet te laat beginnen en niet te vroeg eindigen.
- We beperken pauzes tijdens de lessen tot een minimum.
- We vermijden niet-onderwijsinhoudelijke zaken (zoals bijvoorbeeld administratie) tijdens de les.

Op de NTC moeten we de kerndoelen van het Nederlands taalonderwijs in 3 uur per week in plaats van in 5 uur per week (zoals in Nederland) behalen. Omwille van deze beperkte onderwijstijd, zijn we genoodzaakt om prioriteiten te stellen in de aangeboden leerstof. Hiervoor maken we gebruik van de NOB-modules waarin per methode staat uitgelegd welke leerstof wel en niet moet worden aangeboden in het NTC-onderwijs. Daarnaast behandelen we alleen de leerstof die eigen is aan de Nederlandse taal. We vermijden overlappings met de dagschool.

Aangezien we een beperkt aantal leerlingen op NTC Quito hebben, werken we met kleine groepen. Hierdoor krijgen de leerlingen een meer gepersonaliseerde begeleiding.

We hechten ook veel aandacht aan zelfstandig werk, zodat de leerlingen op hun eigen niveau en ritme kunnen werken.

Indien leerlingen regelmatig afwezig zijn of te laat komen, worden de ouders aangesproken. Er wordt een aanwezigheids- en stiptheidlijst bijgehouden waarvan de resultaten in het rapport worden meegedeeld.

De algemene regel op NTC Quito is geen huiswerk, aangezien de leerlingen reeds een vol dagschoolprogramma hebben (aantal uren les en hoeveelheid huiswerk). In uitzonderlijke gevallen kan deze regel worden verbroken. Bijvoorbeeld: door het lessenrooster van de dagschool kan het gebeuren dat een groep maar 1 keer per week Nederlandse les krijgt. Daarnaast krijgt deze groep 1 keer per maand een zaterdagssessie om de ontbrekende uren in te halen. In deze situatie kan de leerkracht er voor kiezen om beperkt huiswerk te geven omdat hij zijn leerlingen minder vaak ziet.

B.3.3 Didactisch handelen en pedagogisch klimaat

B.3.3.1 Omgaan met verschillen

In ons NTC-onderwijs benadrukken wij het scheppen van een pedagogisch klimaat dat kinderen *uitdaging*, *ondersteuning* en *vertrouwen* biedt. Deze aspecten sluiten aan bij de basisvoorwaarden in onderwijs en opvoeding die Stevens¹ noemt en die nodig zijn voor een actieve, gemotiveerde leerhouding van leerlingen:

- Competentie (geloof en plezier in eigen kunnen)
- De relatie (het gevoel dat mensen je waarderen en met je om willen gaan)
- Onafhankelijkheid (het gevoel iets te kunnen ondernemen zonder hulp van anderen)

Een belangrijk onderdeel van de Nederlandse lessen van ons NTC -onderwijs is dat leerlingen kunnen samenwerken én dat ze zelfstandig kunnen werken. Daarvoor is het geschikte materiaal aangeschaft. De

¹ De basisbehoeften autonomie, relatie en competentie zijn voor het basisonderwijs uitgewerkt door Luc Stevens. Eerst in L. Stevens, *Over denken en doen. Een pedagogische bijdrage aan adaptief onderwijs*, Den Haag: PMPO, 1997; later in een hoofdstuk in: R. Dijkstra en N. van der Meer, *Adaptief onderwijs in een lerende school* (Utrecht: APS). Dijkstra maakte ook drie vooral praktische boekjes (Utrecht: APS, 1999) -- Laat dat maar aan mij over: Over de basisbehoefte competentie; Ieder op zijn eigen wijs: Over de basisbehoefte autonomie; Erbij horen en meetellen: Over de basisbehoefte relatie.

gebruikte methodes hebben oefeningen waarvoor de leerlingen onderling moeten samenwerken, maar ook oefeningen die ze alleen moeten uitvoeren en waarmee ze zichzelf kunnen corrigeren.

Binnen onze NTC-school hebben we te maken met heterogene groepen. Er zijn niet altijd voldoende kinderen van 1 leerjaar om er 1 klas van te maken. Daarom zitten er soms verschillende jaargroepen bij elkaar. Binnen zo'n klas zitten vaak ook weer verschillende taalniveaus, omdat de taalsituaties van de kinderen thuis niet altijd dezelfde zijn. Door middel van de differentiatieoefeningen die de methodes aanbieden, extra oefeningen voor kinderen die snel zijn en extra aandacht voor kinderen die minder snel zijn, proberen we tegemoet te komen aan de verschillen. De leerkracht van de leergroep zorgt voor een mix van klassikale en individuele instructies. Een aantal activiteiten, zoals bv. startactiviteiten, mondelinge vaardigheidsactiviteiten en culturele activiteiten, lenen zich goed voor een klassikale instructie, waarna in de verwerkingsfase wordt gedifferentieerd. Door middel van een goede lesvoorbereiding zorgt de leerkracht ervoor dat alle kinderen tijdens de les zinvolle leermomenten aangeboden krijgen.

Factoren voor het creëren van een optimaal pedagogisch klimaat in de klas:

1) De inrichting van de klas

- Voor instructies aan kleinere groepen wordt gebruik gemaakt van de zgn. instructietafel. Deze staat zo opgesteld dat de leerkracht aan een groepje kinderen instructies kan geven zonder de andere leerlingen te storen.
- Verder worden de tafels zo neergezet dat kinderen in groepjes samen kunnen werken.
- Er wordt voor gezorgd dat het materiaal dat de leerlingen nodig hebben, makkelijk bereikbaar is.

2) Het stimuleren en faciliteren van zelfstandig werken

- De leerkracht bereidt uitdagende oefeningen voor, die niet te moeilijk, maar ook niet te makkelijk zijn en waaraan de leerlingen zelfstandig kunnen werken.
- De leerkracht geeft instructies over zelfstandig werken (zie de informatie over het directe instructiemodel op de website van de stichting NOB: www.stichtingnob.nl).
- Regels en routines, het nakomen van afgesproken regels is van belang.
- Leerlingen verantwoordelijk maken voor hun eigen leren. Dit kan ondermeer door het werken met een taakblad, leerlingen zelf werk te laten controleren en vooraf aan te geven wat te doen bij moeilijkheden.
- Een positieve houding van de leerkracht wanneer de kinderen zelf initiatieven en verantwoordelijkheid nemen.

3) Gebruik maken van coöperatieve werkvormen

- De leerkracht bereidt opdrachten voor waar alle leerlingen aan kunnen meewerken, ongeacht het taalniveau. De manier van coöperatief werken gaat er namelijk vanuit dat alle kinderen goed zijn in één van de benodigde vaardigheden om de opdracht te voldoen en dat iedereen elkaar op die manier aanvult.
- De leerlingen werken aan een opdracht in kleine groepjes, op een gestructureerde manier.

B.3.3.2 Interactief taalonderwijs

We vinden het belangrijk om interactief onderwijs toe te passen. Uitgangspunten van interactief taalonderwijs zijn Sociaal leren, Betekenisvol leren en Strategisch leren. Het leren van taal wordt opgevat als een sociaal leerproces. Het leren vindt plaats in contexten die voor kinderen belangrijk zijn en kinderen verwerven strategieën die hen leren hoe ze bepaalde taalproblemen op een efficiënte manier kunnen oplossen.

Voor groep 4 t/m 8 zijn we bezig om een interactieve taalmethode aan te schaffen, nl. Taal Actief. Voor het schooljaar 2008/2009 en 2009/2010 is voor groep 4 en 5 deze methode aangeschaft. De komende 4 jaren zal ook voor de overige groepen Taal Actief worden aangeschaft.

Bij de introductie van een nieuwe interactieve taalmethode zullen we contact opnemen met Stichting NOB, zodat zij ons advies kunnen geven over methodes en materiaal geschikt voor interactief taalonderwijs.

B.3.3.3 Woordenschatonderwijs

Voor NTC-kinderen geldt over het algemeen dat ze een kleinere Nederlandse woordenschat hebben, omdat ze minder en in minder verschillende situaties geconfronteerd worden met de Nederlandse taal. Het is van groot belang om hier in het onderwijsaanbod en didactiek rekening mee te houden. Om een taal goed te spreken en te begrijpen is een voldoende kennis van woorden nodig. Dit gaat om het aantal woorden, maar zeker ook over de betekenisaspecten (het concept) van een woord, ook wel diepe woordkennis genoemd. Als er sprake is van tekorten in de woordkennis, zal een leerling minder nut vinden bij een les. Dit zal tot gevolg hebben dat een kind nog grotere tekorten in woordkennis zal krijgen. Om deze vicieuze cirkel te doorbreken is gerichte aandacht op woordenschatuitbreiding van groot belang. In ons onderwijskundig handelen streven we ernaar te voldoen aan de volgende criteria:

- 1 De leerkracht hanteert de volgende didactische cyclus :
 - o Selecteren/voorbewerken,
 - o Semantiseren (uitleggen),
 - o Consolideren (oefenen),
 - o Controleren.
- 2 De leerkracht maakt gebruik van de volgende leermiddelen die voldoen aan de juiste didactiek; thematisch ordenen, voldoende herhalen en gebruik maken van visuele ondersteuning.
- 3 De leerkracht registreert aangeboden de thema's en de bijbehorende woordenschat en gaat aan het einde van de thema's na of de lesstof wordt beheerst.
- 4 De leerkracht legt woordleerstrategieën uit aan de leerlingen zodat zij zichzelf nieuwe woorden kunnen aanleren en concepten van bekende woorden kunnen uitbreiden. Het woordveld neemt een centrale plaats in als didactisch hulpmiddel.
- 5 De leerkracht heeft kennis van woordenschatonderwijs.
- 6 De leerkracht biedt mondelinge activiteiten aan die in de lijn liggen van het thema van het woordenschatonderwijs
- 7 De leerkracht maakt gebruik van zowel intentionele als incidentele woordleersituaties.

B.3.3.4 NTC en ITC

De school beschikt over verschillende computers en de nodige educatieve software, waar zowel leerkrachten als leerlingen gebruik van kunnen maken. Verder beschikt de school sinds het schooljaar 2009-2010 over een internetaansluiting. Dit biedt de leerkrachten de mogelijkheid om op school lesvoorbereidingen te treffen door van de internet geschikte oefeningen te halen. Verder kunnen leerkrachten onderling elkaar beter op nuttige sites wijzen en elkaar helpen om bruikbare informatie te vinden. Het internet zal de kwaliteit van de lessen verbeteren.

B.3.4 De zorg voor de leerling

B.3.4.1 Beginsituatieanalyse

Op de NTC hechten we veel belang aan het grondig analyseren van de beginsituatie. Als een nieuwe leerling wordt ingeschreven, wordt er aan de ouders gevraagd om een intakeformulier in te vullen. In dit intakeformulier komen de volgende thema's aan bod: taalsituatie thuis en op de dagschool, historiek Nederlandstalig onderwijs, verwachtingen van de ouders, ... Aansluitend heeft de (vermoedelijke) leerkracht van de leerling een intakegesprek met de ouders om het intakeformulier te overlopen en aan te vullen. De bedoeling van dit intakeformulier en –gesprek is na te gaan wat het niveau van de leerling is en wat de verwachtingen van de ouders zijn om op die manier het NTC-onderwijs hier zo goed mogelijk op af te stemmen. Het intakeformulier komt in het leerlingvolgsysteem.

B.3.4.2 Methodegebonden toetsing

Methodegebonden toetsing is gericht op het evalueren van het aangeboden taalonderwijs. Na ieder thema of hoofdstuk geven we een toets. Met deze toets kijken we of de leerlingen alle leerstofinhouden van het thema of hoofdstuk beheersen. Indien een bepaalde leerling een bepaalde leerstofinhoud niet beheerst, zorgen we voor verbetering op maat waarin de niet beheerste leerstof nog eens wordt uitgelegd en er mogelijkheden voor extra oefening worden gecreëerd. Indien alle of bijna alle leerlingen van de groep een bepaalde leerstofinhoud niet beheersen, doen we een klassikale herhaling van deze leerstof.

NTC-richting 1 en 2:

Vakgebied	Peuters en groep 1 – 2	Groep 3	Groep 4 – 5 – 6 – 7 – 8
<i>Mondeling taalonderwijs</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Luisteren ▪ Spreken 	Zie methode 'Ik en Ko'	Zie methode 'De Leessleutel'	Zie methodes 'Taal Journaal' en 'Taal Actief'
<i>Schriftelijk taalonderwijs</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lezen <ul style="list-style-type: none"> • Technisch lezen • Begrijpend lezen ▪ Schrijven <ul style="list-style-type: none"> • Spelling • Stellen 			
<i>Taalbeschouwing</i>			

NTC-richting 3:

Vakgebied	NTC-richting 3
Algemeen	Na elk thema stellen we een toets op waarin de passieve en actieve woordenschatkennis van de woorden die zijn aangebracht tijdens het thema wordt getest.

B.3.4.3 Niet-methodegebonden toetsing

Niet-methodegebonden toetsing is gericht op het evalueren van het algemeen taalniveau van de leerling en heeft vooral een signaliserende functie. Met deze toetsen kunnen we de taalontwikkeling van de leerlingen doorheen de verschillende jaargroepen volgen en vergelijken met de Nederlandse normgroep. Hiervoor gebruiken we op NTC Quito de LOVS-toetsen (Leerling- en OnderwijsVolgSysteem) van CITO (het Instituut voor ToetsOntwikkeling).

Op aanraden van NOB, wordt enkel de toets 'midden schooljaar' afgenomen, omdat er te weinig tijd is om alle toetsen af te nemen. Alleen bij leerlingen die op de toets 'midden schooljaar' zeer zwakke scores haalden, wordt ook de toets 'einde schooljaar' afgenomen.

Op het moment van het schrijven van dit schoolplan, werken we nog met de oude CITO-toetsen. Het is de bedoeling om de komende jaren de toetsen stap voor stap te vernieuwen, rekening houdend met de financiële mogelijkheden van de school.

NTC-richting 1 en 2:

Vakgebied	Groep 1

Algemeen	<i>Oud</i>	<i>Nieuw</i>
	<i>/</i>	Taal voor Kleuters

Vakgebied	Groep 2	
Algemeen	<i>Oud</i>	<i>Nieuw</i>
	Begrippentoets (Op aanraden van NOB wordt deze toets niet meer afgenomen, aangezien hij verouderd is.)	Taal voor Kleuters

Vakgebied	Groep 3	
Technisch lezen	<i>Oud</i>	<i>Nieuw</i>
	Drie Minuten Toets (DMT) AVI-toets (Analyse van Individualiseringsvormen)	Drie Minuten Toets (DMT) AVI-toets (Analyse van Individualiseringsvormen)
Spelling	<i>Oud</i>	<i>Nieuw</i>
	SVS (SchaalVorderingen Spellingvaardigheid)	LOVS Spelling (Leerling- en OnderwijsVolgSysteem)

Vakgebied	Groep 4	
Technisch lezen	<i>Oud</i>	<i>Nieuw</i>
	AVI-toets (Analyse van Individualiseringsvormen)	Drie Minuten Toets (DMT) AVI-toets (Analyse van Individualiseringsvormen)
Spelling	<i>Oud</i>	<i>Nieuw</i>
	SVS (SchaalVorderingen Spellingvaardigheid)	LOVS Spelling (Leerling- en OnderwijsVolgSysteem)

Vakgebied	Groep 5	
------------------	----------------	--

Technisch lezen	<i>Oud</i>	<i>Nieuw</i>
	AVI-toets (Analyse van Individualiseringsvormen)	Drie Minuten Toets (DMT) AVI-toets (Analyse van Individualiseringsvormen)
Spelling	<i>Oud</i>	<i>Nieuw</i>
	SVS (SchaalVorderingen Spellingvaardigheid)	LOVS Spelling (Leerling- en OnderwijsVolgSysteem)

Vakgebied	Groep 6	
Technisch lezen	<i>Oud</i>	<i>Nieuw</i>
	AVI-toets (Analyse van Individualiseringsvormen)	Drie Minuten Toets (DMT) AVI-toets (Analyse van Individualiseringsvormen)
Spelling	<i>Oud</i>	<i>Nieuw</i>
	SVS (SchaalVorderingen Spellingvaardigheid)	LOVS Spelling (Leerling- en OnderwijsVolgSysteem)

Vakgebied	Groep 7	
Technisch lezen	<i>Oud</i>	<i>Nieuw</i>
	AVI-toets (Analyse van Individualiseringsvormen)	Drie Minuten Toets (DMT) AVI-toets (Analyse van Individualiseringsvormen)
Spelling	<i>Oud</i>	<i>Nieuw</i>
	SVS (SchaalVorderingen Spellingvaardigheid)	LOVS Spelling (Leerling- en OnderwijsVolgSysteem)

Vakgebied	Groep 8	
------------------	----------------	--

Spelling	<i>Oud</i>	<i>Nieuw</i>
	SVS (SchaalVorderingen Spellingvaardigheid)	LOVS Spelling (Leerling- en OnderwijsVolgSysteem)

NTC-richting 3

Vakgebied	NTC-richting 3	
Algemeen	<i>Oud</i>	<i>Nieuw</i>
	/	Taaltoets Alle Kinderen (TAK)
Technisch Lezen	<i>Oud</i>	<i>Nieuw</i>
	Vanaf het moment dat met aanvankelijk technisch leesonderwijs is gestart: Drie Minuten Toets (DMT) AVI-toets (Analyse van Individualiseringsvormen)	Vanaf het moment dat met aanvankelijk technisch leesonderwijs is gestart: Drie Minuten Toets (DMT) AVI-toets (Analyse van Individualiseringsvormen)

B.3.4.4 Verbetering

Als een leerling zeer zwak presteert op niet-methodegebonden toetsen (score D of E), bespreken de leerkrachten dit tijdens de maandelijkse teamvergadering. Indien nodig wordt er een individueel handelingsplan opgesteld. Indien er meerdere leerlingen heel zwak presteren, wordt er een groephandelingsplan opgesteld.

B.3.4.5 LeerlingVolgSysteem

Op NTC maken we gebruik van een leerlingvolgsysteem (LVS). Elke leerling krijgt een persoonlijk LVS vanaf het moment van inschrijving. Dit LVS wordt 2 maal per jaar ingevuld. De eerste keer in het midden van het schooljaar na het afnemen van de niet-methodegebonden toetsen en het geven van het eerste rapport, en de tweede keer op het einde van het schooljaar na het geven van het tweede rapport en een eventuele tweede afname van de niet-methodegebonden toetsen, indien de scores bij de eerste afname zeer zwak waren. In het LVS zitten een voorblad met algemene gegevens van de leerling, het intakeformulier en de resultaten van de niet-methodegebonden toetsen.

C VOORTGEZET ONDERWIJS

C.3.1 Onderwijsaanbod

In de nieuwe kerndoelen voor het vak Nederlands ligt het accent op het goed leren communiceren; daarin is dus niets veranderd ten opzichte van de tweede generatie kerndoelen. Het onderwijs Nederlands is erop gericht dat leerlingen:

- taal zo effectief mogelijk als communicatiemiddel kunnen gebruiken in verschillende taalgebruikssituaties;
- taal receptief en productief, mondeling en schriftelijk kunnen gebruiken in informele en meer formele situaties;
- de gebruiksmogelijkheden van taal kunnen waarderen door gevoel te ontwikkelen voor effectieve communicatie en door plezier te beleven aan communicatiesituaties;
- strategieën kunnen hanteren om hun taalgebruik en -kennis zo goed mogelijk in te zetten in uiteenlopende situaties;
- inzicht verwerven in de rol en het belang van taal voor maatschappelijk functioneren;
- vaardigheden en kennis op het terrein van Nederlands verwerven met het oog op beslissingen over vervolgonderwijs, latere beroepsuitoefening en maatschappelijk functioneren.

C.3.1.1 Doelstellingen

Doel 1 (VO): Aansluiten op het voortgezet onderwijs in Nederland; gericht op terugkeer in het Nederlandse onderwijs. Toewerken naar kerndoelen van de onderbouw (jaar 1, 2 en 3) en exameneisen VMBO HAVO/VWO van de Nederlandse taal en cultuur. Zowel de actieve als de passieve taalvaardigheden worden ontwikkeld en gestimuleerd. Onderwijs moet ook voorbereiden op de klas- en lesorganisatie in het moderne Nederlandse onderwijs (eigen verantwoordelijkheid, projecten, ICT, enzovoort) en de cultuur c.q. sfeer op scholen (samenleving). Er wordt voorlichting gegeven over vervolgonderwijs en opzet Nederlands VO vanuit het perspectief van internationaal onderwijs en arbeidsmarkt.

Doel 2 (VO): Behalen van een internationaal diploma, zoals IB (International Baccalaureate) (language A1 en A2) en IGCSE (International General Certificate of Secondary Education) of AICE (Advanced International Certificate of Education). Gericht op doorstromen naar internationaal vervolgonderwijs of HBO of universitair onderwijs in Nederland. Daarbij geeft het IB (A1) toelating op universitair niveau en het IGCSE toelating op HBO-niveau.

Doel 3 (VO): Bijhouden van het Nederlands: bereiken van een zo hoog mogelijk niveau van mondelinge taalvaardigheid. Kerndoelen worden op afstand gevolgd. De nadruk in het NTC VO-onderwijs ligt op mondelinge taalvaardigheid; er wordt minder nadruk gelegd op schriftelijke taalvaardigheid. Het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal kan worden bekomen.

C.3.1.2 Onderwijsplanning

Vakgebied	Doelen van de school
<i>Mondeling taalonderwijs</i>	
<ul style="list-style-type: none">▪ Spreken▪ Luisteren	<ol style="list-style-type: none">1. De leerlingen kunnen bij spreken en luisteren rekening houden met en gebruik maken van specifieke kenmerken van een aantal tekstsoorten. Het gaat daarbij om de volgende tekstsoorten:<ul style="list-style-type: none">- de discussie;- het debat;- het informatieve programma (eventueel via cassettes, video's, cd's en dvd's);

	<ul style="list-style-type: none"> - de instructie; - het nieuwsbericht; - de reclameboodschap; - de spreekbeurt; - de uitleg; - het (vraag)gesprek. <p>2. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op spreek- en gesprekssituaties. Het gaat daarbij om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brainstormen; - eigen ideeën en gedachten ordenen; - informatie selecteren, ordenen en verwerken; - hoofdlijnen uitzetten. <p>3. De leerlingen kunnen non-verbale communicatiemiddelen als lichaamshouding, gebaren, oogcontact en stembuigingen interpreteren en doelmatig gebruiken.</p> <p>4. De leerlingen kunnen in klas- of schoolverband een korte monoloog houden met als doel informatie geven. Daarbij kunnen ze de tekst structureren met een indeling in inleiding, kernstuk en slot.</p> <p>5. De leerlingen kunnen in klas- of schoolverband deelnemen aan een groepsgesprek met als doel:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. informatie geven of krijgen; b. een eigen mening geven; c. een voor hen aanvaardbaar resultaat bereiken; d. overtuigen. <p>6. De leerlingen kunnen in formele gesprekssituaties een dialoog voeren met als doel:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. informatie geven of krijgen; b. een eigen mening geven; c. de gesprekspartner overtuigen; d. iets van de gesprekspartner gedaan krijgen; daarbij hun woordkeuze en toon aan de situatie aanpassen. <p>7. De leerlingen kunnen selectief (zoekend) luisteren en kijken.</p> <p>8. De leerlingen kunnen intensief luisteren en kijken naar uitleg en naar opgenomen gespreksprogramma's die qua onderwerp en taalgebruik voor hen geschikt zijn en ze kunnen daarvan:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. aangeven welk doel de spreker(s) nastreeft/nastreven; b. een samenvatting geven waarin ten minste hoofdonderwerp en hoofdgedachte zijn verwoord. <p>Daar waar gesproken wordt over teksten 'die qua onderwerp en taalgebruik voor hen geschikt zijn' wordt bedoeld dat de teksten toegankelijk moeten zijn voor zowel leerlingen uit taalsituatie 1 als taalsituatie 2 en 3.</p> <p>9. De leerlingen kunnen kritisch denken en praten over de aanpak en het resultaat van spreek-, luister- en kijktaken en hieruit conclusies trekken voor het uitvoeren van taken.</p>
--	---

Schriftelijk taalonderwijs

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lezen <ul style="list-style-type: none"> • Technisch lezen • Begrijpend lezen 	<p>10. De leerlingen kennen specifieke kenmerken van een aantal tekstsoorten en kunnen deze kenmerken bij het lezen gebruiken.</p> <p>Het gaat daarbij om de volgende tekstsoorten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de instructie; - het krantenartikel; - het naslagwerk; - de reclametekst; - de schoolboektekst; - het vraaggesprek. <p>11. De leerlingen kennen functies van beeld en opmaak in een tekst en gebruiken deze kennis bij het lezen.</p> <p>12. De leerlingen weten hoe teksten gestructureerd kunnen zijn met behulp van alinea's, tussenkoppen en door middel van een indeling in inleiding, kernstuk en slot. Zij gebruiken deze kennis bij het lezen.</p> <p>13. De leerlingen kunnen globaal lezen, zoekend lezen, intensief lezen en studerend lezen.</p> <p>14. De leerlingen kunnen van teksten die qua onderwerp en taalgebruik voor hen geschikt zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. aangeven welk doel de schrijver nastreeft; b. een samenvatting geven, waarin ten minste hoofdonderwerp en hoofdgedachte verwoord zijn. <p>15. De leerlingen kunnen in teksten die qua onderwerp en taalgebruik voor hen geschikt zijn een aantal soorten informatie aanwijzen en de betekenis van woorden afleiden uit de context.</p> <p>Het gaat hierbij om de volgende soorten informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - feiten; - meningen; - voorbeelden; - tegenstellingen; - middel-doelrelaties; - oorzaak-gevolgrelaties. <p>Daar waar gesproken wordt over teksten 'die qua onderwerp en taalgebruik voor hen geschikt zijn' wordt bedoeld dat de teksten toegankelijk moeten zijn voor zowel leerlingen uit taalsituatie 1 als taalsituatie 2 en 3.</p> <p>16. De leerlingen kunnen kritisch denken en praten over de aanpak en het resultaat van leestaken en hieruit conclusies trekken voor het uitvoeren van taken.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Schrijven <ul style="list-style-type: none"> • Spelling • Stellen 	<p>De leerlingen kennen specifieke kenmerken van een aantal tekstsoorten en kunnen daar bij het schrijven rekening mee houden. Het gaat daarbij om de volgende tekstsoorten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de advertentie; - de brief; - het formulier; - het verslag; - het werkstuk. <p>18. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op een schrijftaak.</p> <p>Het gaat daarbij om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brainstormen;

	<ul style="list-style-type: none"> - eigen ideeën en gedachten ordenen; - informatie selecteren, ordenen en verwerken; - de hoofdlijnen van de te schrijven tekst uitzetten. <p>19. De leerlingen kunnen een tekst structureren met een indeling in inleiding, kernstuk en slot en daarbij gebruik maken van alinea's en tussenkoppen.</p> <p>20. De leerlingen kunnen op basis van gegeven of zelf verzamelde informatie teksten schrijven met als doel:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. informatie geven of verkrijgen aan/van de geadresseerde; b. de geadresseerde overtuigen; c. iets van de geadresseerde gedaan krijgen. <p>Hierbij gaat het om de volgende mogelijke geadresseerden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lezers uit vrienden- of familiekring; - lezers uit de eigen klas of school; - onbekende lezers en officiële instanties. <p>21. De leerlingen kunnen een eigen tekst functioneel van beeld voorzien en de tekst verzorgd vormgeven.</p> <p>22. De leerlingen kennen regels voor de spelling van werkwoordsvormen en om deze regels te kunnen toepassen herkennen zij in een zin de persoonsvormen, onderwerpen en werkwoordelijke gezegdes.</p> <p>23. Bij het schrijven kunnen leerlingen zich houden aan regels en afspraken met betrekking tot spelling, interpunctie en register.</p> <p>24. De leerlingen kunnen (eigen) teksten kritisch bezien en zo nodig verbeteren. Hierbij gaat het om de volgende activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een (eigen) tekst nakijken en beoordelen, eventueel met behulp van een woordenboek; - suggesties doen voor verbetering van een tekst; - een eigen tekst herschrijven, ook op basis van reacties en suggesties van anderen; - conclusies trekken voor het uitvoeren van schrijftaken. <p>25. De leerlingen kunnen bij het schrijven, verbeteren en vormgeven van teksten een tekstverwerkingsprogramma gebruiken, zowel op school als bij huiswerk.</p>
<p><i>Fictie</i></p>	<p>26. De leerlingen kennen specifieke kenmerken van een aantal fictiegenres en kunnen bij het lezen gebruik maken van deze kenmerken. Hierbij gaat het om de volgende fictiegenres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het dagboek; - de film; - het gedicht; - de (jeugd)roman; - het stripverhaal; - het toneelstuk; - het kortverhaal. <p>27. De leerlingen kunnen beargumenteerd een fictiewerk kiezen om te lezen en/of te bekijken.</p> <p>28. De leerlingen kunnen de relatie tussen een fictiewerk en de werkelijkheid toelichten.</p> <p>29. De leerlingen kunnen bij fictiewerken uit verschillende culturen antwoord geven op een aantal vragen uit de verhaaltheorie. Het gaat daarbij om de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vragen over het denken en handelen van de personages in de tekst;

	<ul style="list-style-type: none"> - vragen over de beschreven gebeurtenissen; - vragen over tijd en plaats van handelen. <p>30. De leerlingen kunnen, zowel mondeling als schriftelijk, een persoonlijke reactie geven op een fictiewerk en deze toelichten met voorbeelden uit het werk.</p>
<i>Taal & cultuur</i>	<p>31. De leerlingen hebben enig inzicht in variatie en veranderingen in taal naar tijd en plaats. Daarbij komen de volgende aspecten aan de orde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het onderscheid tussen dialecten, groepstalen, talen van allochtonen en andere minderheden; - het Nederlands als standaardtaal; - achtergronden van verschillen in gesproken taal; - het ontstaan van talen en het in stand blijven en veranderen ervan; - begrip hebben van culturele verschillen tussen Nederland of Vlaanderen en het gastland; - inzicht hebben in culturele vieringen. <p>32. De leerlingen hebben inzicht in de waarde, betrouwbaarheid en invloed van informatie die door de media wordt verspreid.</p>

C.3.1.3 Methodes en materiaal

Onderbouw:

- **Taal Domein**
Leerboek, differentiatiewerkboek, handleiding met toetsen, cd-rom om grammatica en spelling extra te kunnen oefenen.

Deze methode werd in september 2008 in gebruik genomen bij groep VO2. Met deze methode zal de komende jaren worden gewerkt.

Bovenbouw:

- **Nieuw Nederlands**
Basisboek, antwoordenboek, docentenboek met toetsen, cd's met teksten, differentiatieboek.
Tijdens het schooljaar 2009-2010 wordt nog gebruik gemaakt van het handboek MHV (MAVO-HAVO-VWO) van de methode Nieuw Nederlands. Deze methode (versie 1999) is in gebruik sinds eind 2000. Voor de aankomende nieuwe lichter bovenbouwleerlingen zal waarschijnlijk met Taal Domein worden gewerkt.
- **Laagland Literatuurmethode**
Basisboek, verwerkingsboek, uitwerkingsboek en docentenboek met toetsen.

Aanvullend materiaal:

Woordenboeken, gedichtenbundels, occasioneel ook nog de Lemmamethode (taalmethode voor de bovenbouw van VO, die tot eind schooljaar 2004-2005 werd gebruikt). We beschikken over een redelijk uitgebreide bibliotheek. Er wordt regelmatig gebruikt gemaakt van de website van de Digitale Bibliotheek voor Nederlandse Letteren (www.dbnl.nl), waar een grote verscheidenheid aan Nederlandstalige literaire werken en taalkundige referenties te vinden zijn, die we hebben gedownload en die dus op school beschikbaar zijn.

Nederlandse speelfilms worden één a twee maal per jaar gedraaid. Daarnaast worden in de klas af en toe spelletjes gespeeld (Scrabble, Het van Dale woordenspel, enz.).

C.3.1.4 Specifieke leerlijnen basisvorming MAVO-HAVO-VWO²

In deze leerlijnen gaat het om het vak Nederlands als moedertaal. De meeste leerlingen komen momenteel uit taalsituatie 1 en 2. Bij de meeste leerlingen is de gevoerde moedertaal thuis Nederlands. Terugkeer naar Nederland of Vlaanderen om te studeren is dan ook het uitgangspunt. In alle gevallen hebben de leerlingen het basisonderwijs voor het vak Nederlands (ofwel volledig ofwel in NTC-situatie) achter de rug. Sommige ouders hebben aangegeven dat ze willen dat hun kind ten minste een certificaat Nederlands op HAVO-niveau, of IB-A2 standaard haalt. Binnen de huidige groep leerlingen hoort dit eventueel tot de mogelijkheden.

Desondanks constateren we vaak tekorten bij sommige leerlingen. Deze liggen op het terrein van de spelling, grammaticale kennis (= zinsontleding), woordenschatniveau en begripontwikkeling. Dat deze leerlingen achter zijn geraakt op het punt van de zinsontleding zal geen probleem zijn voor de verdere taalontwikkeling. De begrips- en woordenschatontwikkeling kan wel een probleem vormen. Met name het kunnen gebruiken en begrijpen van nieuwe woorden en begrippen die voorkomen in de alledaagse leefomgeving (op straat, in de media, met vriendinnen en vrienden) is voor deze groep leerlingen een probleem.

C.3.2 Leertijd

Het schooljaar van de NTC Quito loopt van september tot juni. Bij leerlingen uit het voortgezet onderwijs is gekozen voor 1 maal per week 2 uur les plus 1 maandelijks zaterdagsessie van 3 uur. Alle leerlingen volgen de NTC-lessen na hun dagschool en hebben daarbij veel huiswerk en veel naschoolse activiteiten. Uit ervaring is gebleken dat bij deze lesverdeling de absenties laag blijven. Verder zijn er verdeeld over het schooljaar een aantal bijkomende zaterdagactiviteiten.

C.3.3. Didactisch handelen en pedagogisch klimaat

C.3.3.1 Didactische aanwijzingen

In de lespraktijk hanteren we zoveel mogelijk de volgende indeling:

- oriëntatie op de taak,
- voorbereiding van de taak,
- uitvoering van de taak,
- reflectie op de taak

Leerlingen leren op die manier de leerstof beheersen door het in kleine overzichtelijke stukjes te verdelen volgens het OVUR-principe, een veel gebruikte pedagogische aanpak: O = Oriëntatie, V = voorbereiding, U = uitvoering en R = reflectie.

In de concrete lespraktijk zullen, afhankelijk van de te verwerken opdracht, niet alle bovengenoemde vier punten even sterk aan bod komen, hoewel binnen iedere lesopdracht de vaste volgorde uit bovengenoemde vier punten bestaat. Hieronder werken we die verdeling per domein kort uit.

Mondelinge taalvaardigheid

We kunnen bij het *kijk- en luisteronderwijs* de volgende stappen onderscheiden:

- oriëntatie op de taak: over welke soort tekst gaat het, hoe moet ik luisteren/kijken;
- verkennen van de inhoud: waarover gaat de tekst (voorkennis activeren), wat verwacht ik ervan; wat zou ik nog meer willen weten;
- informatie verwerken: de inhoud begrijpen (woorden, verbanden, hoofdgedachte);
- reflecteren: heb ik het begrepen, heb ik voldoende informatie gekregen en zijn mijn vragen beantwoord, heb ik de taak goed aangepakt?

Bij het *sprekonderwijs* gaat het om de volgende stappen:

² MAVO = Middelbaar Algemeen Voortgezet Onderwijs

HAVO = Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs

VWO = Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs

- oriëntatie op de taak: zich een beeld vormen van de spreektaak, doel van de spreektaak, publieksgerichtheid (formeel - informeel), context;
- voorbereiden van de inhoud (informatie verzamelen en selecteren, brainstormen): kennis activeren; publiek en doel inschatten, opbouw en onderwerp bepalen;
- uitvoeren van de taak: adequaat formuleren, woordkeuze, informatie adequaat ordenen en doseren (hoofd- en bijzaken onderscheiden, inleiding, kern en slot);
- reflecteren: heb ik gezegd wat ik wilde zeggen, is mijn bedoeling bij de luisteraars overgekomen, heb ik de taak goed aangepakt?

Leesvaardigheid

In het leesonderwijs kunnen we dezelfde vier stappen onderscheiden:

- oriëntatie op de taak: om welke soort tekst gaat het, kenmerken van de tekstsoort, vorm van de tekst (layout, functie van illustraties, kopjes, kernwoorden in de marge);
- verkennen van de inhoud: waar gaat de tekst over, wat wordt er verwacht dat ik met de tekst doe (bestuderen, intensief lezen, globaal lezen), wat weet ik al van de tekst, wat zou ik willen weten;
- informatie verwerken:
 - woorden begrijpen;
 - leestekens begrijpen;
 - tekstverbanden en relaties begrijpen;
 - de bedoeling van de schrijver begrijpen;
- reflecteren op de tekst: heb ik antwoord gekregen op de vragen die ik over de tekst heb gesteld, heb ik de taak goed aangepakt?

Schrijfvaardigheid

Ook in het schrijfonderwijs onderscheiden we vier stappen:

- oriëntatie op de taak: wat is het doel van de schrijfp opdracht en voor welk publiek moet ik schrijven (informeel - formeel), wat voor soort tekst moet ik schrijven;
- voorbereiden van de inhoud: brainstormen, vragen stellen, informatie verzamelen, selecteren en ordenen van de informatie;
- informatie verstrekken: correcte spelling, zinsbouw, woordkeuze afgestemd op doel en publiek, opbouw van de tekst (opening, middendeel en slot);
- reflecteren op de tekst: heb ik de schrijfp opdracht goed aangepakt, is de tekst geschikt voor het publiek, voor het doel, controle van de spelling, zinsbouw, verzorging.

Fictie

In de basisvorming zal de nadruk liggen op de kennismaking met literatuur, kenmerken van literaire werken kunnen onderscheiden, en het leren kiezen van literaire werken. Daarnaast is het van belang elementen uit de verhaalanalyse te behandelen, zoals de relatie tussen literatuur en werkelijkheid, tijd, plaats, thema en personages, om daarmee adequater een onderbouwd oordeel te kunnen geven over het literaire werk.

Deze aspecten worden niet als een op zichzelf staand doel onderwezen, maar zijn een onderdeel van de leerstof. Wanneer in de opeenvolgende jaren steeds dezelfde taken en vaardigheden voorkomen is het vanzelfsprekend dat er sprake is van een opklimmende moeilijkheidsgraad. Deze moeilijkheidsgraad valt uiteen in zes verschillende dimensies, die we hieronder weergeven.

1. De mate van formaliteit in de communicatie. Naarmate deelnemers aan de communicatie meer als onbekenden, en/of in een ongelijkwaardige machtsverhouding tegenover elkaar staan, hanteren ze formeler taalgebruik. Daarnaast vereisen dergelijke situaties extra oriëntatie en voorbereiding op de uit te voeren taak. Ze zijn dus complexer dan informele(re) situaties.
2. De mate van voorkennis van de communicatiedeelnemers aan het onderwerp van de communicatie. Hoe minder voorkennis van het onderwerp, des te groter is de afstand tussen hen en het onderwerp en des te complexer is voor hen de communicatiesituatie.
3. De moeilijkheidsgraad van het onderwerp. Hoe meer inhoud, hoe ingewikkelder de formulering en opbouw, des te complexer is de communicatiesituatie.

4. De mate van betrokkenheid bij het onderwerp. Hoe minder de leerlingen betrokken zijn bij het onderwerp van de communicatie, des te groter is de afstand tussen hen en het onderwerp, en des te complexer is voor hen de communicatiesituatie.
5. De lengte van de tekst. Hoe korter de tekst, hoe minder complex de communicatiesituatie in het algemeen voor de leerling zal zijn (als andere dimensies dit effect natuurlijk niet opheffen).
6. De mate van hulp bij de opdracht. Hoe minder hulp de leerkracht aanbiedt bij de opdrachten, des te complexer zal de communicatiesituatie voor de leerlingen zijn.

Deze dimensies van opklimmende moeilijkheidsgraad zijn natuurlijk niet per se gebonden aan leerjaren. Er wordt vaak met verschillende leerjaren in één groep gewerkt. Schrijfvaardigheid, leesvaardigheid en fictie worden aangeboden op het niveau van de individuele leerling. Mondelinge taalvaardigheid vindt plaats in groepsverband, waarbij gelet wordt op taalgebruik, onderwerpkennis, enz. op het niveau van de individuele leerling.

C. 3.3.2 Omgaan met verschillen

Gezien de kleine groepen in het VO is er bijna sprake van individuele begeleiding. De groepen zijn zodanig samengesteld dat leerlingen geen onoverbrugbare verschillen in niveau hebben. Daardoor is groepsactiviteit zeer goed realiseerbaar. De leerkracht draagt er zorg voor dat onderwerpen die door individuele leerlingen niet voldoende worden begrepen, uitgebreider aan bod komen, waarbij de medeleerlingen bijdragen aan verdere uitleg, o.a. in groepsopdrachten.

Door de zeer kleine groepen kan er intensief met iedere leerling worden gewerkt. Problemen bij bepaalde onderdelen worden er snel uitgelicht. Leerlingen krijgen vervolgens extra uitleg binnen de klas en aangepaste taken (al dan niet uit het differentiatieboek) om thuis te oefenen.

Mondelinge taalvaardigheden worden in groep geoefend. Iedere leerling heeft binnen de lesperiode tijd om aan individuele opdrachten te werken en krijgt daarbij individuele begeleiding.

In de VO4-groep met taalsituatie 1, 2 en 3 is de diversiteit iets groter. Mondelinge voordrachten worden gecombineerd, evenals het samen voorlezen. Bij deze groep wordt voortdurend gebruik gemaakt van allerlei aanvullend materiaal.

C.3.3.3 Stimulering brede ontwikkeling bij leerlingen

Het streven naar een brede ontwikkeling bij leerlingen is vervat in verschillende opdrachten en stimuli:

Literatuur:

Ieder jaar worden een aantal boeken in de klas behandeld na lectuur thuis. Dit gebeurt door middel van spreekbeurten, waarna door medeleerlingen vragen worden gesteld of de leerlingen een boekverslag maken.

Actualiteit:

Regelmatig wordt er in de klas over actuele onderwerpen gesproken. Ook worden leerlingen gestimuleerd om te vertellen over actualiteit die hen aangrijpt of anderszins bezighoudt.

Cultuur:

Naast aandacht voor de Nederlandse en Vlaamse cultuur is er gelegenheid om de plaatselijke culturele uitingen en evenementen te behandelen en zo verschillende culturen te vergelijken.

Sfeerbevorderende opdrachten:

Diverse opdrachten die buiten de lesstof vallen, voorbeelden: het spelen van Scrabble, het analyseren van een Nederlandstalige speelfilm, enzovoort.

Structuurbevorderende opdrachten:

O.a. het gezamenlijk werken aan een opdracht, redelijk streng zijn met huiswerk (op een positieve manier), maar ook het gewone klassikale lesgeven waarbij een duidelijk afgebakend onderwerp in zijn geheel wordt behandeld.

Zaterdagactiviteiten:

Op deze gelegenheden wordt de Nederlandse taal in een andere dan de lesomgeving gebruikt. Kennismaking met toneel, film, televisiedrama en kleinkunst dragen bij aan een verruiming van de blik.

C.3.3.4 Actieve en zelfstandige rol van leerlingen in het onderwijs

Leerlingen dienen continu te worden aangespoord tijdens de contacturen, aangezien deze naast de gewone school (in de vrije tijd) plaatsvinden. In die aansporing is ruimte voor het bevorderen van de activiteit van de leerlingen en hun zelfstandigheid. Een actieve rol wordt aangemoedigd door het benadrukken van de eigen verantwoordelijkheid en de mogelijkheid om zelf delen van het lesprogramma in te vullen, met name voor de activiteiten op zaterdag. Leerlingen maken hier graag gebruik van omdat de invloed op het lesprogramma een mogelijkheid biedt tot het inbrengen van eigen ideeën. Zelfstandigheid wordt vooral aangemoedigd door de leerlingen regelmatig huiswerk mee te geven waarbij duidelijk is dat het niet maken van huiswerk de voortgang van de groep kan belemmeren.

C.3.3.5 NTC en ITC

De school beschikt over verschillende computers en biedt de mogelijkheid om van ITC-methodes gebruik te maken. Bovendien is er een internetaansluiting en hebben we educatieve software.

C.3.4 De zorg voor de leerling

C.3.4.1 Beginsituatieanalyse

Op NTC Quito hechten we veel belang aan het grondig analyseren van de beginsituatie. Als een nieuwe leerling wordt ingeschreven, wordt er aan de ouders gevraagd om een intakeformulier in te vullen. In dit intakeformulier komen de volgende thema's aan bod: taalsituatie thuis en op de dagschool, historiek Nederlandstalig onderwijs, verwachtingen van de ouders, ... Aansluitend heeft de (vermoedelijke) leerkracht van de leerling een intakegesprek met de ouders om het intakeformulier te overlopen en aan te vullen. De bedoeling van dit intakeformulier en –gesprek is om te kijken wat het niveau van de leerling is en wat de verwachtingen van de ouders zijn, om op die manier het NTC-onderwijs hier zo goed mogelijk op af te stemmen. Het intakeformulier komt in het leerlingvolgsysteem.

C.3.4.2 Wijze van toetsing

De meeste toetsen zijn methodegebonden, waarbij getoetst wordt op specifieke onderdelen: spelling, tekstverwerking, grammatica, enz. Daarbuiten wordt ook getoetst tijdens mondelinge voordrachten, nieuws lezen (zelf maken, interpreteren, uitwerken en voordragen), mondelinge boekbesprekingen, debatten, discussies, enz.

De leerlingen uit taalsituatie 1 worden geacht 5 boeken te lezen en deze te verwerken. Dit kan variëren van het mondelinge of schriftelijke boekverslag tot het herschrijven van een stukje uit het boek waardoor het verhaal een andere wending krijgt, enz. Leerlingen uit taalsituatie 2 en 3 worden geacht 4 boeken te lezen. Het verwerken hiervan vindt mondeling of schriftelijk plaats.

De leerlingdossiers worden bewaard in een afsluitbare kast en zijn slechts toegankelijk voor de rechtstreekse betrokkenen. Op verzoek kunnen ouders het leerlingdossier van hun kind inzien.

Leerlingdossiers bestaan uit:

- personalia en eventueel medische gegevens;
- rapporten en toetsgegevens;
- het LVS.

Over iedere leerling die de school verlaat wordt ten behoeve van de ontvangende school een onderwijskundig rapport opgesteld, dat wordt ondertekend door de leerkracht van de groep. De ouders ontvangen hiervan een afschrift. In dit rapport staan onder meer de algemene gegevens, bijzondere gegevens (zoals leerbelemmeringen, specialistische hulp indien van toepassing) en gegevens over de vorderingen van de leerling in de leer- en vorderingsgebieden. In ieder geval wordt vermeld binnen welke taalsituatie (1, 2 of 3) de leerling onderwijs heeft gevolgd.

C.3.4.3 De inrichting van het examen

In principe geeft de NTC vorming om een erkend diploma te behalen. Gezien de schoolpopulatie komen de diploma's Havo, IB-A1 of -A2 standaard (in samenwerking met enkele lokale scholen die het IB-programma aanbieden) en het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal in aanmerking. Deze opleidingen kunnen worden georganiseerd op verzoek van leerlingen of hun ouders. Dit vereist wel een intensivering en differentiëring van de opleiding, specifiek gericht op deze doelen. Voor leerlingen die slechts een paar jaar aan de NTC-school les krijgen, worden rapporten bijgehouden op basis van de toetsen en examens uit de leermethode.

Wijze van afleggen van het examen: IB-A1 standaard en IB-A2 kunnen beiden worden afgelegd bij een lokale school (o.a. British school, Academia Cotopaxi,...). Er kan persoonlijke IB-begeleiding worden gevraagd aan beschikbare docenten die hier ervaring mee hebben.

C.3.4.4 Rapportage aan ouders en leerlingen

Communicatie met de leerlingen vindt vooral plaats tijdens de lessen. Dan wordt voortdurend besproken wat er goed en fout gaat in de les n.a.v. het lesmateriaal. Toetsen en overhoringen worden ook in de les besproken. Leerlingen onderling worden ook geacht (constructieve) opmerkingen te geven tijdens mondelinge voordrachten. Het rapport dat twee keer per jaar wordt uitgereikt, wordt besproken met leerlingen en ouders, op verzoek samen of apart.

Contacten met de ouders zijn zeer regelmatig omdat ouders vaak hun kinderen komen brengen en/of afhalen.

Tweemaal per jaar wordt een rapport uitgedeeld en hierbij vindt een gesprek plaats over de leerling. Tijdens dit gesprek is er tijd om de lesstof te bespreken, de vooruitgang van de leerling en eventuele problemen of aandachtspunten.

Ouders kunnen te alle tijde de leerkrachten aanspreken en de leerkrachten kunnen steeds de ouders aanspreken. Ook is er regelmatig contact met de ouders via de telefoon of e-mail, waarbij de resultaten van de leerling ook kunnen worden besproken. Er wordt ook regelmatig en minstens twee maal per jaar een ouderavond georganiseerd, waarop schoolgerichte onderwerpen openbaar worden behandeld en ouders de kans krijgen specifieke problemen individueel met de leerkracht van hun kind(eren) te bespreken.

D Beleidsvoornemens voor het onderwijsleerproces

In het reflectieproces dat gevoerd werd naar aanleiding van het nieuwe schoolplan, werd in verband met het onderwijsleerproces de volgende hoofddoelstelling geformuleerd:

De lessen die aangeboden worden zijn van dergelijk niveau dat elke leerling het taalniveau behaalt dat volgens zijn situatie en mogelijkheden binnen de verwachtingen ligt en bovendien een basiskennis verwerft over de culturele, geografische en historische aspecten van Nederland en Vlaanderen.

Als beleidsvoornemens werden weerhouden:

a) Er wordt een lichte uitbreiding in de lesstof voorzien zodat de leerlingen een basiskennis hebben over de aardrijkskunde en geschiedenis van Nederland en België. Dit kan onder meer worden aangebracht door het aanbieden van boeken en dvd's over deze thema's.

b) Er wordt bij de ouders periodiek nagegaan wat de verwachtingen zijn betreffende hun kind op gebied van taalniveau. Leerkrachten zullen de haalbaarheid daarvan bepalen en de ouders indien nodig instructies geven voor bijkomende inspanningen thuis, zodat aan hun verwachtingen kan worden beantwoord. Tijdens een intakegesprek zal aan de ouders worden gevraagd de richting aan te geven die ze voor hun kind(eren) beogen. Tijdens een evaluatiegesprek zal worden nagegaan of de verwachtingen werden ingelost en zoniet wordt naar de beste oplossing gezocht.

c) De zaterdagactiviteiten worden zodanig ingevuld dat het voor de leerlingen verrijkend is op gebied van Nederlandse taal en cultuur. Er worden opnieuw activiteiten georganiseerd die specifiek zijn voor VO. Films kunnen via de Nederlandse Ambassade worden verkregen en zo kunnen ook geschiedenis en aardrijkskunde aan bod komen.

d) De grootte van de klassen wordt bepaald door het aantal verschillende niveaus en leeftijdsgroepen. Indien mogelijk worden klassen met leerlingen uit verschillende taalsituaties en van verschillende leeftijden vermeden. Kleine klassen zijn aangewezen indien er grote verschillen zijn tussen leeftijd en niveau.

e) Er wordt gezorgd voor een aantrekkelijk en gevarieerd aanbod aan leermethodes. De leerkrachten evalueren jaarlijks het lopende aanbod en geven waar nodig suggesties voor verandering of aankoop van ander werkmateriaal.

f) Leerlingendossiers worden uitgebreid en verbeterd. Ze worden voorzien van de nodige informatie over het geplande leerstofaanbod, het gerealiseerde aanbod, de toetsresultaten, de herhalings- of verrijgingsstof en het effect ervan bij groep 1 t/m het VO. Het Leerlingvolgsysteem wordt geëvalueerd en er komt eenduidigheid in de uitwerking. Een evaluatief jaarverslag wordt opgemaakt met een daaraan gekoppeld verbetertraject.

HOOFDSTUK 4: ONDERSTEUNENDE PROCESSEN

4.1 Bestuurlijke organisatie

De Nederlandse school is zo opgevat dat de **oudervergadering** de hoogste instantie is. Elk jaar wordt door de oudervergadering het bestaande bestuur bevestigd of een nieuw bestuur verkozen. Tijdens de oudervergaderingen, die twee keer per jaar plaatsvinden, geeft het bestuur verantwoording over het financieel en algemeen beheer.

Binnen het **bestuur** heeft de voorzitter als voornaamste taken de opvolging van het beleid, de communicatie, het aanwerven van leerkrachten en opstellen van contracten, het leiden van vergaderingen, uitvoeren van betalingen en aanpakken van eventuele problemen. De belangrijkste taken van de penningmeester zijn het opmaken van de begroting en de budgetcontrole, het bijhouden van de boekhouding en de voorbereiding van betalingen.

Een **revisor** adviseert en controleert het financiële beheer van het bestuur. De secretaris heeft als voornaamste taken de administratie bijhouden, verslagen opmaken van vergaderingen, de subsidieaanvraag indienen en een aantal documenten actualiseren. De andere bestuursleden krijgen bepaalde specifieke taken toebedeeld volgens de noden van het moment.

Er wordt gezorgd voor continuïteit binnen het bestuur, door middel van uitbreiding, waarbij gestreefd wordt naar vijf leden, wat geleidelijke vernieuwing binnen het bestuur mogelijk maakt.

Het bestuur stuurt het **leerkrachtenteam** aan. Indien het door omstandigheden binnen het schoolteam moeilijk is om een schoolhoofd aan te stellen, worden de taken verdeeld onder de leerkrachten. Elke leerkracht krijgt dan specifieke taken toebedeeld en is daarvoor verantwoordelijk. Aan het eind van ieder schooljaar wordt door team en bestuur gezamenlijk bekeken of aanpassingen nodig zijn. Er wordt gezorgd voor continuïteit binnen het leerkrachtenteam door het opstellen van een inventaris van eventueel beschikbare leerkrachten in Quito. Daarbij zal aan de Nederlandse Ambassade en de Belgische Coöperatie worden gevraagd nieuwkomers in te lichten over de Nederlandse school en de mogelijkheid om daar les te geven.

Er is minstens vier keer per jaar overleg binnen het bestuur en evenveel keer tussen leerkrachten en bestuur. De leerkrachten vergaderen maandelijks en sturen de notulen van deze vergaderingen door aan het bestuur.

Er is ook een **medezeggenschapsraad** waarin een leerkracht en een ouder zetelen en die kan ingeroepen worden in conflictsituaties.

4.2 Financieel beleid

Op onze school bestaat bijna de helft van de inkomsten uit subsidie van de Stichting NOB. Daarnaast vragen wij aan de ouders een bijdrage, en informeren hen tijdig over veranderingen hieromtrent. De ouderbijdrage wordt gedifferentieerd naargelang de werkgever al dan niet betaalt.

Er werd in het verleden een behoorlijke financiële reserve opgebouwd.

Om een financieel gezonde situatie (waarbij de nettobalans jaarlijks positief uitvalt) te behouden zullen de volgende stappen worden ondernomen:

- * De school werkt op basis van budgetten die minstens in evenwicht zijn en zo mogelijk een licht positief resultaat vooropstellen. De budgetten zijn een beleidsinstrument en er zijn driemaandelijke budgetopvolgingen.
- * De interne subsidieregeling voor de ouderbijdrage wordt elk jaar opnieuw bekeken in functie van de financiële situatie en kan worden toegekend volgens de beschikbare middelen.
- * Bij de klasindeling en het aantal leerlingen per klas wordt rekening gehouden met de financiële haalbaarheid ervan.
- * De bijdrage voor volwassenenonderwijs wordt zo bepaald dat het minstens de volledige kosten dekt.
- * Het volwassenenonderwijs wordt, door middel van foldertjes, bekend gemaakt bij een breder publiek zodat het aantal leerlingen tijdens het schooljaar 2010-2011 minimum 20% hoger is dan in 2009-2010, en bijdraagt aan de inkomsten van de school.
- * Tegen het einde van het schooljaar 2009-2010 is er een beleid geformuleerd met duidelijke richtlijnen over hoe wordt omgegaan met de financiële reserves.
- * Het financieel beleid is transparant voor alle betrokken partijen door middel van een uiteenzetting van de financiële resultaten tijdens de oudervergaderingen en een financieel rapport als onderdeel van het jaarverslag. Er wordt een revisor aangesteld die een controlerende en adviserende functie heeft en minstens 3 contactmomenten per jaar heeft met de penningmeester, zijnde begin, midden en einde schooljaar.
- * De procedures van de boekhouding worden formeel beschreven.

4.3 Huisvesting

Op het gebied van huisvesting streeft de school naar continuïteit. Hoewel het huidige huurpand niet perfect is, voldoet het ruimschoots aan de minimumvereisten om de NTC-school goed te laten functioneren. Er zijn voldoende lesruimtes en er is een aparte bibliotheekruimte. Het hebben van een vaste, eigen locatie voorkomt ook het probleem van heen en weer slepen van lesmateriaal en laat toe om een Nederlandse sfeer te creëren.

4.4 Personeelsbeleid

Het bestuur is verantwoordelijk voor de aanwerving van leerkrachten. Deze krijgen jaarlijkse arbeidscontracten. De leerkrachten worden vergoed per uurprestatie waarbij een correctiefactor wordt voorzien voor pedagogische taken (voorbereiding, verbeteringen, LVS, teamvergaderingen) en organisatorische taken.

De leerkrachten zijn betrokken in het vastleggen van de beleidslijnen van de school, enerzijds op pedagogisch vlak naar aanleiding van het opstellen en updaten van het schoolplan, maar ook door het mandaat dat het bestuur hen verleent in pedagogische aangelegenheden, anderzijds door het verstrekken van advies en suggesties in andere beleidsbepalende thema's.

De leerkrachten zijn verantwoordelijk voor de implementatie van de hen toegewezen taken, zowel pedagogische als andere.

De leerkrachten krijgen mogelijkheden tot bijscholing in functie van de financiële haalbaarheid.

Er wordt aan de leerkrachten, in de mate van het mogelijke, voldoende begeleiding geboden op pedagogisch vlak, dit vooral bij leerkrachten die geen lerarenopleiding hebben gevolgd.

Er wordt een handboek opgesteld met een duidelijke functiebeschrijving voor elke leerkracht waarin de verschillende verantwoordelijkheden en de te volgen werkmethodes worden vastgelegd.

Functioneringsgesprekken met de leerkrachten worden door twee bestuurders uitgevoerd volgens de NOB-leidraad: één vóór de kerstvakantie en één vóór het einde van het schooljaar. De te ondernemen acties worden tijdens het gesprek zelf bepaald en opnieuw geëvalueerd bij het volgende functioneringsgesprek.

4.5 Veiligheidsbeleid

De veiligheidsvoorzieningen van het huidige schoolgebouw zijn niet optimaal. Er werd vroeger reeds een inventaris opgemaakt met aandachtspunten voor de verbetering van de veiligheid. De bestaande analyse dient te worden herzien en op basis daarvan zal een actieplan worden opgesteld. De Nederlandse Ambassade heeft haar medewerking daarin toegezegd.

4.6 Ouderbetrokkenheid

Contacten met ouders zijn erg belangrijk ter ondersteuning van het Nederlands leren. Onze school wil de belangrijke rol die ouders hierbij hebben meer benadrukken.

Omgekeerd is het belangrijk dat ouders weten wat er op school aan bod komt, zodat zij hierop kunnen inspelen. Jaarlijks zijn er twee ouderavonden voorzien waarbij het bestuur informeert over het gevoerde beleid, de leerkrachten uiteenzetten hoe het er in de klas aan toegaat en de ouders informatie verschaffen over hoe hun kinderen het doen in de klas.

Grotere betrokkenheid van de ouders bij de school moet ook het imago van NTC als echte school bevorderen, waardoor het engagement om naar school te komen, groter wordt.

Er zal worden getracht de ouders meer te betrekken bij de Nederlandse school door middel van een jaarlijks schoolblad waarin ouders, (oud)leerlingen, leerkrachten en bestuur hun aandeel hebben en dat zal worden verspreid onder alle gezinnen met Nederlandstalige ouders in Quito, al dan niet op de NTC-school ingeschreven.

Aan een ouder zal worden gevraagd om de taak op zich te nemen de bibliotheek te systematiseren. Er zal ook worden geprobeerd om ouders te betrekken bij het onderhoud van de website, waarbij ze worden uitgenodigd om een inhoudelijke bijdrage te leveren.

Culturele activiteiten zoals de openingsdag, het kerstfeest, sinterklaasfeest,... verhogen de ouderbetrokkenheid.

Ook de intakegesprekken die vanaf 2009-2010 werden ingevoerd, verhogen de betrokkenheid van ouders en onderstrepen het engagement dat dient te worden aangeaan ten aanzien van de school (maximale aanwezigheid, stiptheid, aanmoediging, ondersteuning...).

Via de voorziene uitbreiding van het bestuur en het invoeren van geleidelijke vernieuwing/vervanging in het bestuur, is er ook meteen een grotere betrokkenheid van deze ouders.

4.7 Externe contacten

De school heeft contacten met de Nederlandse Ambassade en de Belgische Coöperatie, en via de ouders ook met organisaties voor internationale samenwerking, NGO's en de bedrijfswereld. Dit netwerk moet ons toelaten in te spelen op externe ontwikkelingen die de werking van de school kunnen beïnvloeden.

De school vindt de nodige ondersteuning bij NOB en haalt veel nuttige informatie van de NOB-website.

Er zal gewerkt worden aan een communicatiebeleid, onder meer via een brochure en de website, die de school een grotere naambekendheid zal geven.

4.8 Beleidsvoornemens

De onderstaande beleidsvoornemens moeten leiden tot een goed beheerde school met duidelijke verantwoordelijkheden, procedures, financieel beleid, personeelsbeleid en communicatiebeleid:

- Aan het eind van ieder schooljaar zal door team en bestuur gezamenlijk worden bekeken of er verandering moet komen in de organisatie van het schoolteam en of er al dan niet een schoolhoofd zal worden aangesteld.

- Tegen het einde van het schooljaar 2009-2010 is er een beleid geformuleerd met duidelijke richtlijnen over hoe wordt omgegaan met de financiële reserves.
- De procedures van de boekhouding worden formeel beschreven.
- Er wordt een handboek opgesteld met een duidelijke functiebeschrijving voor elke leerkracht, waarin de verschillende verantwoordelijkheden en de te volgen werkmethodes worden vastgelegd.
- Er wordt aan de leerkrachten, in de mate van het mogelijke, voldoende begeleiding geboden op pedagogisch vlak, dit vooral bij leerkrachten die geen opleiding als leerkracht hebben.

HOOFDSTUK 5: INTEGRALE ONDERWIJSKWALITEITSZORG

Onderstaande strategieën moeten een continue kwaliteitsverbetering van het onderwijs waarborgen.

- a) De overdracht tussen leerkrachten wordt gewaarborgd door het bijhouden van een inventaris van lesactiviteiten en de daarbij horende methodes gedurende het schooljaar en door actualisering van het leerlingvolgsysteem.
- b) Minstens één maal per jaar worden lesobservaties uitgevoerd door een gekwalificeerde persoon, waarbij voor elke leerkracht individueel suggesties worden geformuleerd. De observator stuurt ook een verslag naar het bestuur.
- c) De coördinatie tussen leerkrachten wordt bevorderd door regelmatige teamvergaderingen (minstens maandelijks) waarvan een verslag naar het bestuur wordt gestuurd.
- d) De kwaliteit van het onderwijs en van de algemene werking van de school wordt gemeten door een jaarlijkse ouderenquête, het leerlingvolgsysteem en feedback van kinderen die terugkeren naar Nederland, Vlaanderen of een ander land. De resultaten worden jaarlijks bestudeerd en er wordt over gerapporteerd in de schoolgids en het jaarrapport.
- e) De niet-methodegebonden toetsen en de leermethodes worden elk jaar geëvalueerd op hun geschiktheid voor de betreffende leeftijdsgroep en de aanschaf van nieuwe leermiddelen wordt samen met leerkrachten en bestuur besproken vóór het eind van het lopende schooljaar.
- f) Bijscholing voor leerkrachten wordt aangemoedigd en het bestuur onderzoekt de mogelijkheden daarvoor.

HOOFDSTUK 6: SAMENVATTENDE BELEIDSVOORNEMENS

In het schema hieronder geven wij een overzicht van de beleidsvoornemens voor de komende vier jaar, met een tijdsplanning. In de schoolgids geven wij vervolgens aan, aan welke beleidsvoornemens in het betreffende schooljaar zal worden gewerkt.

Hoofddoelstellingen + beleidsvoornemens	Tijdstip uitvoering			
	2009-'10	2010-'11	2011-'12	2012-'13
1. De lessen die aangeboden worden zijn van dergelijk niveau dat elke leerling het taalniveau behaalt dat volgens zijn situatie en mogelijkheden binnen de verwachtingen ligt en bovendien een basiskennis verwerft over de culturele, geografische en historische aspecten van Nederland en Vlaanderen.				
1a) Uitbreiding van de lesstof met aardrijkskunde en geschiedenis				
1b) Zaterdagactiviteiten verrijken de cultuur en taal				
1c) Ontwikkelen van specifieke zaterdagactiviteiten voor VO				
1d) Intakegesprek: formaat, procedure, invoering				
2. Een continue kwaliteitsverbetering van het onderwijs wordt gewaarborgd.				
2a) Leerkrachten houden een inventaris van de lesactiviteiten bij				
2b) Actualiseren van het leerlingvolgsysteem				
2c) Intakegesprek wordt jaarlijks gehouden				
2d) Ouderenquête				
2e) Evaluatie van leermethodes en toetsen				
2f) Opvolgen van teruggekeerde kinderen				
2g) Evaluatie resultaten enquête teruggekeerde kinderen LVS				
2h) Lesobservatie				
2i) Aanmoedigen van bijscholing en begeleiding voorzien				
2j) Het aannamebeleid wordt aangepast				

Hoofddoelstellingen + beleidsvoornemens	Tijdstip uitvoering			
	2009-'10	2010-'11	2011-'12	2012-'13
3. Er is een goed beheerde school met duidelijke verantwoordelijkheden, procedures, financieel beleid, personeelsbeleid en communicatiebeleid. De school biedt een aangename sfeer waar zowel leerkrachten als leerlingen gemotiveerd zijn en met plezier naar toe gaan.				
3a) Opstellen veiligheidsplan				
3b) Opstellen handboek met *verantwoordelijkheden/functiebeschrijvingen *te volgen werkmethodes				
3c) Verdelen van specifieke taken onder leerkrachten en bestuursleden				
3d) Functioneringsgesprekken				
3e) Uitgeven van een schoolblad				
3f) Ouders betrekken bij de bibliotheek en het onderhoud van de website				
3g) Opstellen van een inventaris van mogelijke leerkrachten en de Ambassade/Coöperatie vragen om nieuwkomers van de mogelijkheid tot lesgeven op de hoogte te brengen				
4. Er is een financieel gezonde situatie (waarbij de nettobalans jaarlijks positief uitvalt).				
4a) Promotie van volwassenenonderwijs				
4b) Vragen aan Ambassade en Coöperatie om de Nederlandse school te promoten				
4c) Controleren en adviseren van financieel beheer door revisor				
4d) Beleid formuleren voor financiële reserves				

BIJLAGEN

Bijlage 1	Eisen die wet- en regelgeving aan het schoolplan stelt
Bijlage 2	Relevante tekstdelen uit de Bekostigingsbeschikking van de Stichting NOB
Bijlage 3b	Formulier “instemming met schoolplan”
Bijlage 4	Herziene kerndoelen basisonderwijs Nederlands
Bijlage 5	Overzicht tussendoelen beginnende geletterdheid
Bijlage 7	Kerndoelen Cultuur
Bijlage 8	Intake NTC-onderwijs
Bijlage 9	Onderwijskundig rapport
Bijlage 10	Handelingsplan

Bijlage 1 Eisen die wet- en regelgeving aan het schoolplan stelt

De eisen die de overheid aan het schoolplan stelt zijn wettelijk vastgelegd (zie kader). In Nederland moeten alle scholen voor basisonderwijs een schoolplan opstellen. Een schoolplan kan betrekking hebben op meerdere scholen die vallen onder hetzelfde bevoegd gezag en wordt ten minste één keer in vier jaar door het bevoegd gezag vastgesteld.

In de bekostigingsbeschikking van de Stichting NOB (zie volgende bijlage) is opgenomen dat ook Nederlandse scholen in het buitenland over een schoolplan dienen te beschikken. Dit schoolplan moet gebaseerd zijn op het raamschoolplan van de Stichting NOB.

Het schoolplan

(1) Het schoolplan bevat een beschrijving van het beleid met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs dat binnen de school wordt gevoerd, en omvat in elk geval het onderwijskundig beleid, het personeelsbeleid en het beleid met betrekking tot de bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.

Het schoolplan kan op een of meer scholen voor basisonderwijs en een of meer scholen voor ander onderwijs van hetzelfde bevoegd gezag betrekking hebben.

(2) Het onderwijskundig beleid omvat in elk geval de uitwerking van de wettelijke opdrachten voor het onderwijs en van de door het bevoegd gezag in het schoolplan opgenomen eigen opdrachten voor het onderwijs in een onderwijsprogramma. Daarbij worden tevens betrokken de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

(3) Het personeelsbeleid, voor zover dat in het schoolplan tot uitdrukking wordt gebracht, omvat in elk geval maatregelen met betrekking tot het personeel die bijdragen aan de ontwikkeling en de uitvoering van het onderwijskundig beleid.

(4) Het beleid met betrekking tot de bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs omvat in elk geval op welke wijze het bevoegd gezag bewaakt dat die kwaliteit wordt gerealiseerd en vaststelt welke maatregelen ter verbetering van de kwaliteit nodig zijn.

WPO, artikel 12

Naast de eisen van de overheid kan uw school ook zelf eisen en wensen formuleren waaraan het onderwijs moet voldoen. Die eisen en wensen kunnen bijvoorbeeld ingegeven zijn door de visie van het schoolteam op het onderwijs of door de uitgangspunten die zijn gekozen in het schoolbeleid.

Toelichting op de wet- en regelgeving

Onderwijskundig beleid

Onder deze noemer moet het schoolplan beschrijven welke keuzen de school heeft gemaakt ten aanzien van leerstof, werkwijzen, methoden en ontwikkelingsmateriaal. Hierdoor wordt duidelijk of het onderwijsprogramma voldoende rekening houdt met de kerndoelen.

Onder leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften wordt verstaan: leerlingen in achterstandssituaties, leerlingen met Nederlands als tweede taal, leerlingen met leerproblemen, leerlingen met lichamelijke of geestelijke handicaps en hoogbegaafde leerlingen.

Onderwijskundige doelen die de overheid centraal stelt zijn: de kerndoelen, de ononderbroken ontwikkelingsgang, onderwijs op maat, het bestrijden van achterstanden, de opvoeding tot multiculturele burgers en het tegengaan van schoolverzuim.

Personeelsbeleid

Bij de beschrijving van het personeelsbeleid moet worden duidelijk gemaakt op welke wijze de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijskundig beleid wordt ondersteund door initiatieven op het gebied van nascholing en begeleiding en de verdeling van de taken en werkzaamheden onder het personeel. Een voorbeeld hiervan is op een grote leslocatie een leerkracht aanwijzen als intern begeleider en hiervoor extra uren beschikbaar stellen.

Inrichting van kwaliteitszorg

Het systeem van kwaliteitszorg van uw NTC school dient ertoe de vinger aan de pols te houden:

- werkt de leerkracht/het team doelgericht en systematisch aan het realiseren van de wettelijke doelen en van de schooleigen doelen en uitgangspunten (missie);
- werkt de leerkracht/het team met opsporingsmiddelen die kwaliteitsgebreken signaleren in het onderwijsleerproces (leerstofaanbod, pedagogisch-didactisch handelen, leerlingenzorg, leertijd) en/of in ondersteunende, faciliterende processen (financieel beleid, huisvesting, personeelsbeleid, externe contacten, oudercontacten);
- werkt de leerkracht/het team doelgericht en systematisch aan het wegwerken van opgespoorde kwaliteitsgebreken in het onderwijsleerproces en/of in ondersteunende processen;
- werkt de leerkracht/het team doelgericht en systematisch aan het voorkómen van kwaliteitsgebreken;
- werkt de leerkracht/het team doelgericht aan het realiseren van leerlingprestaties die ten minste het niveau hebben dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht;
- werkt de leerkracht/het team methodisch in zijn pogingen eenmaal bereikte hogere kwaliteitsniveaus daadwerkelijk op peil te houden en te continueren.

De wetgever noemt drie deelprocessen die bij dit 'vinger aan de pols houden' van belang zijn: het bepalen, het verbeteren en het bewaken van kwaliteit. Maar eenmaal bereikte hogere kwaliteit moet ook worden vastgehouden en - ondanks alle wisselingen - zeker worden gesteld om continuïteit te verkrijgen. Dit vierde deelproces wordt het waarborgen van kwaliteit genoemd.

Bijlage 2 Relevante tekstdelen uit de Bekostigingsbeschikking van de Stichting NOB

Artikel 1 Taakomschrijving van de stichting

De Stichting NOB is belast met het beheer van door de overheid geheel of gedeeltelijk bekostigde activiteiten en voorzieningen van Nederlands onderwijs in het buitenland:

- a. het ondersteunen en in standhouden van Nederlandse onderwijsvoorzieningen in het buitenland. Het onderwijs kan worden verzorgd in Nederlandse scholen of Nederlandse afdelingen van nationale of internationale scholen in het buitenland, dan wel in een lespuntlocatie in het buitenland;
- b. het ondersteunen van de totstandkoming en de uitvoering van onderwijs op afstand via schriftelijke, telefonische en elektronische media.

Artikel 2 Doelgroep van de stichting

1. De in artikel 1 genoemde activiteiten zijn primair bedoeld voor Nederlandse staatsburgers die in het buitenland verkeren, met het oog op terugkeer in en aansluiting bij het onderwijs in Nederland.
2. De activiteiten bedoeld in artikel 1 sub a en b zijn in beginsel gericht op hetzij basisonderwijs: kinderen in de leeftijdsgroep van 4 tot en met 14 jaar, hetzij voortgezet onderwijs: kinderen in de leeftijdsgroep van 12 tot en met 18 jaar.
3. De stichting draagt zorg voor toegankelijkheid van de onderwijsvoorzieningen voor leerlingen met de Belgische nationaliteit, mits deze Nederlandstalig zijn.

Artikel 4 Aansluiting op Nederlands onderwijs

1. De activiteiten van de stichting zijn erop gericht zoveel als mogelijk de aansluiting tussen het onderwijs in het buitenland en het onderwijs in Nederland te garanderen. Aan rapporten, diploma's en getuigschriften verstrekt door de scholen in het buitenland dienen zoveel mogelijk dezelfde rechten verbonden te zijn als wanneer die rapporten, diploma's en getuigschriften zouden zijn verworven aan een uit de openbare kas bekostigde school in Nederland.
2. Teneinde de aansluiting te bevorderen werkt de stichting met een raamschoolplan/raamschoolgids voor het volledig basisonderwijs dan wel het onderwijs in de Nederlandse Taal en Cultuur dat zoveel mogelijk is afgestemd op de in Nederland geldende voorschriften.
3. Aan docenten verbonden aan scholen voor Nederlands onderwijs in het buitenland worden dezelfde eisen van bevoegdheid gesteld als in vergelijkbare gevallen onder de Nederlandse onderwijswetgeving. Ontheffing dan wel gedeeltelijke ontheffing kan worden verleend door de inspectie van het onderwijs.

Bekostigingsbeschikking Stichting NOB, 9 juli 1999

FORMULIER "Vaststelling van schoolplan"

School: _____

Adres: _____

Postcode/plaats/land: _____

Het bevoegd gezag van bovengenoemde school heeft het

van _____ tot _____ (datum) *)

geldende schoolplan van deze school vastgesteld.

Namens het bevoegd gezag,

_____ plaats, land

_____ datum

_____ handtekening

_____ naam

_____ functie

*) maximaal vier jaar

FORMULIER "Instemming met schoolplan"

School: _____

Adres: _____

Plaats/land: _____

VERKLARING

Hierbij verklaart de ouderraad van bovengenoemde school in te stemmen met het

van _____ tot _____ (datum *)

geldende schoolplan van deze school.

Namens de ouderraad,

_____ plaats, land

_____ datum

_____ handtekening

_____ naam

_____ functie

*) maximaal vier jaar

Bijlage 4 Herziene kerndoelen basisonderwijs Nederlands

Kerndoelen zijn streefdoelen. Ze geven aan wat iedere school in elk geval nastreeft bij leerlingen. Daarbij kunnen drie kanttekeningen worden geplaatst.

In de eerste plaats omschrijven de doelen het eind van een leerproces, niet de wijze waarop ze worden bereikt. Met andere woorden, kerndoelen doen geen uitspraken over didactiek. Gezien het karakter van het basisonderwijs dienen leraren een beroep te doen op de natuurlijke nieuwsgierigheid en de behoefte aan ontwikkeling en communicatie van kinderen, en deze te stimuleren. Door een gestructureerd en interactief onderwijsaanbod, vormen van ontdekkend onderwijs, interessante thema's en activiteiten worden kinderen uitgedaagd in hun ontwikkeling.

In de tweede plaats dienen inhoud en doelen zo veel mogelijk op elkaar te worden afgestemd, verbinding te hebben met het dagelijkse leven en in samenhang te worden aangeboden.

In de derde plaats dient er aandacht te worden besteed aan doelen die voor alle leergebieden van belang zijn: goede werkhouding, gebruik van leerstrategieën, reflectie op eigen handelen en leren, uitdrukken van eigen gedachten en gevoelens, respectvol luisteren en kritiseren van anderen, verwerven en verwerken van informatie, ontwikkelen van zelfvertrouwen, respectvol en verantwoordelijk omgaan met elkaar, zorg voor en waardering van de leefomgeving.

Karakteristiek

Taalonderwijs is van belang omdat de rol van taal bij het verwerven van inhoud en vaardigheden in alle leergebieden (en de transfer daartussen) evident is. Het onderwijs in Nederlands als tweede taal heeft dat besef de laatste jaren sterk doen groeien. Taalonderwijs is dus van belang voor het succes dat kinderen in het onderwijs zullen hebben en voor de plaats die ze in de maatschappij zullen innemen.

Daarnaast heeft taal een sociale functie. Kinderen dienen hun taalvaardigheid te ontwikkelen, omdat ze die nu en straks in de maatschappij hard nodig hebben. Dat houdt onder meer in dat het onderwijs waar mogelijk uitgaat van communicatiesituaties: levensechte en boeiende leesteksten, gesprekken over onderwerpen die kinderen bezig houden, een echte correspondentie met kinderen van andere scholen. Taalverwerving en -onderwijs verlopen als het ware in cirkels: het gaat vaak om dezelfde inhoud, maar de complexiteit en de mate van beheersing nemen toe. Anders gezegd: het onderwijs in Nederlandse taal is er op gericht dat kinderen in de beheersing van deze taal in en buiten school steeds competentere taalgebruikers worden. Die competenties zijn te typeren in vier trefwoorden¹: kopiëren, beschrijven, structureren en beoordelen. Die zijn niet zonder meer tot formuleringen in kerndoelen te verwerken, omdat het vaak gaat om een combinatie van competenties.

Met 'kopiëren' wordt bedoeld: zo letterlijk mogelijk een handeling nadoen (overschrijven van het bord bijvoorbeeld).

'Beschrijven' is op eigen wijze (in eigen woorden) toepassen van een vaardigheid. Dat kan inhouden: verslag uitbrengen, informatie geven of vragen.

'Structureren' houdt in: op eigen manieren ordening aanbrengen.

'Beoordelen' is reflectie op mogelijkheden, evalueren.

In het aanbod neemt de schriftelijke taalvaardigheid een belangrijke plaats in. 'Geletterdheid' veronderstelt meer dan alleen de techniek van lezen en schrijven. Ook inzicht in de maatschappelijke functie ervan en een positieve attitude maken er deel van uit. Deze ontwikkeling begint eigenlijk al voor de basisschool, bij voorlezen en vertellen in het gezin, en wordt verder ontwikkeld in alle groepen.

Ook al is de ontwikkeling van de schriftelijke taalvaardigheid van belang, de ontwikkeling van de mondelinge taalvaardigheid verdient blijvende aandacht. Uitbreiding van de woordenschat, aandacht voor taal en denken, toepassen van luisterstrategieën, voorlezen en vertellen: het zijn activiteiten die de mondelinge taalvaardigheid verder ontwikkelen, maar daarnaast voorwaardelijk zijn voor het schriftelijk domein.

¹ In navolging van de Vlaamse eindtermen voor lager onderwijs.

Beschouwing van taal en taalgebruik geeft kinderen 'gereedschappen' om over taal te praten en na te denken. Traditioneel ging het hierbij om grammatica, soms ook om de beschouwing van interessante

taalverschijnselen. Tegenwoordig denkt men hierbij vooral aan inzicht in eigen en andermans taalgebruikstrategieën, zodat een kind leert deze steeds bewuster en doelgerichter in te zetten. Naast aandacht voor taal als systeem is er ook reflectie op taalgebruik. Taalbeschouwing dient geen op zichzelf staand onderdeel te vormen, maar te worden geïntegreerd met (onderdelen uit) de overige domeinen.

Het zal duidelijk zijn dat onderwijs in Nederlands als tweede taal vaak een wat ander karakter heeft dan Nederlands als eerste taal: de beginsituatie van de leerlingen is anders, de didactiek verschilt, het aanbod is soms anders gefaseerd, er ligt meer nadruk op woordenschatuitbreiding. Maar voor alle leerlingen gelden in feite dezelfde doelen en hetzelfde aanbod. Veel van oorsprong autochtone kinderen die in achterstandssituaties opgroeien zijn ook gebaat bij didactische inzichten die door ervaring met onderwijs aan allochtone kinderen scherper zijn geworden. Eén van die inzichten is, dat taal in alle vakken een cruciale rol speelt bij het verwerven van kennis en vaardigheden in die 'andere vakken'.

Kerdoelen

Mondeling taalonderwijs

- 1 De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.
- 2 De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.
- 3 De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren.

Schriftelijk taalonderwijs

- 4 De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.
- 5 De leerlingen leren naar inhoud en vorm teksten te schrijven met verschillende functies, zoals: informeren, instrueren, overtuigen of plezier verschaffen.
- 6 De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het lezen van school- en studieteksten en andere instructieve teksten, bij systematisch geordende bronnen, waaronder digitale.
- 7 De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.
- 8 De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het schrijven van een brief, een verslag, een formulier of een werkstuk. Zij besteden daarbij aandacht aan zinsbouw, correcte spelling, een leesbaar handschrift, bladspiegel, eventueel beeldende elementen en kleur.
- 9 De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.

Taalbeschouwing, waaronder strategieën

- 10 De leerlingen leren bij de doelen onder 'mondeling taalonderwijs' en 'schriftelijk taalonderwijs' strategieën te herkennen, te verwoorden, te gebruiken en te beoordelen.
- 11 De leerlingen leren een aantal taalkundige principes en regels. Zij kunnen in een zin het onderwerp, het werkwoordelijk gezegde en delen van dat gezegde onderscheiden. De leerlingen kennen:
 - regels voor het spellen van werkwoorden;
 - regels voor het spellen van andere woorden dan werkwoorden;
 - regels voor het gebruik van leestekens.
- 12 De leerlingen verwerven een adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden. Onder 'woordenschat' vallen ook begrippen die het leerlingen mogelijk maken over taal te denken en te spreken.

Bijlage 5 Overzicht tussendoelen beginnende geletterdheid

1. Boekoriëntatie
 1. Kinderen begrijpen dat illustraties en tekst samen een verhaal vertellen.
 2. Ze weten dat boeken worden gelezen van voor naar achter, bladzijden van boven naar beneden en regels van links naar rechts.
 3. Ze weten dat verhalen een opbouw hebben.
 4. Ze kunnen aan de hand van de omslag van een boek de inhoud van het boek al enigszins voorspellen.
 5. Kinderen weten dat je vragen over een boek kunt stellen. Deze vragen helpen je om goed naar het verhaal te luisteren en te letten op de illustraties.
2. Verhaalbegrip
 1. Kinderen begrijpen de taal van voorleesboeken. Ze zijn in staat om conclusies te trekken naar aanleiding van een voorgelezen verhaal. Halverwege kunnen ze voorspellingen doen over het verdere verloop van het verhaal.
 2. Kinderen weten dat de meeste verhalen zijn opgebouwd uit een situatieschets en een episode. Een situatieschets geeft informatie over de hoofdpersonen, de plaats en tijd van handeling. In een episode doet zich een bepaald probleem voor dat vervolgens wordt opgelost.
 3. Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal naspelen terwijl de leerkracht vertelt.
 4. Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal navertellen, aanvankelijk met steun van illustraties.
 5. Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal navertellen zonder gebruik te hoeven maken van illustraties.
3. Functies van geschreven taal
 1. Kinderen weten dat geschreven taalproducten zoals briefjes, brieven, boeken en tijdschriften een communicatief doel hebben.
 2. Kinderen weten dat symbolen zoals logo's en pictogrammen verwijzen naar taalhandelingen.
 3. Kinderen zijn zich bewust van het permanente karakter van geschreven taal.
 4. Kinderen weten dat tekenen en tekens produceren mogelijkheden bieden tot communicatie.
 5. Kinderen weten wanneer er sprake is van de taalhandelingen 'lezen' en 'schrijven'. Ze kennen het onderscheid tussen 'lezen' en 'schrijven'.
4. Relatie tussen gesproken en geschreven taal
 1. Kinderen weten dat gesproken woorden kunnen worden vastgelegd, op papier en met audio/visuele middelen.
 2. Kinderen weten dat geschreven woorden kunnen worden uitgesproken.
 3. Kinderen kunnen woorden als globale eenheden lezen en schrijven. Voorbeelden: de eigen naam en namen van voor het kind belangrijke personen/dingen, logo's en merknamen.
5. Taalbewustzijn
 1. Kinderen kunnen woorden in zinnen onderscheiden.
 2. Kinderen kunnen onderscheid maken tussen de vorm en betekenis van woorden.
 3. Kinderen kunnen woorden in klankgroepen verdelen zoals bij kin-der-wa-gen.
 4. Kinderen kunnen reageren op en spelen met bepaalde klankpatronen in woorden; eerst door eindrijm ("Pan rijmt op Jan") en later met behulp van beginrijm ("Kees en Kim beginnen allebei met k").
 5. Kinderen kunnen fonemen als de kleinste klankeenheden in woorden onderscheiden, zoals bij p-e-n.
6. Alfabetisch principe
 1. Kinderen ontdekken dat woorden zijn opgebouwd uit klanken en dat letters met die klanken corresponderen en leggen de foneem-grafeemkoppeling.
 2. Kinderen kunnen door de foneem-grafeemkoppeling woorden die ze nog niet eerder hebben gezien, lezen en schrijven.
7. Functioneel 'schrijven' en 'lezen'
 1. Kinderen schrijven functionele teksten, zoals lijstjes, briefjes, opschriften en verhaaltjes.
 2. Kinderen lezen zelfstandig prentenboeken en eigen en andermans teksten.

8. Technisch lezen en schrijven, start
 1. Kinderen kennen de meeste letters; ze kunnen de letters fonetisch benoemen.
 2. Kinderen kunnen klankzuivere (km-, mk- en mkm-)woorden ontsleutelen zonder eerst de afzonderlijke letters te verklanken.
 3. Kinderen kunnen klankzuivere woorden schrijven.
9. Technisch lezen en schrijven, vervolg
 1. Kinderen lezen en spellen klankzuivere woorden (van het type mmkm, mkmm en mmkmm).
 2. Kinderen lezen korte woorden met afwijkende spellingpatronen en meerlettergrepige woorden.
 3. Kinderen maken gebruik van een breed scala van woordidentificatietechnieken.
 4. Kinderen herkennen woorden steeds meer automatisch.
10. Begrijpend lezen en schrijven
 1. Kinderen tonen belangstelling voor verhalende en informatieve teksten en boeken en zijn ook gemotiveerd die zelfstandig te lezen.
 2. Kinderen begrijpen eenvoudige verhalende en informatieve teksten.
 3. Kinderen gebruiken geschreven taal als een communicatiemiddel.

Bijlage 6 Overzicht Tussendoelen gevorderde geletterdheid

De tussendoelen gevorderde geletterdheid (groep 4-8) zijn -net als de tussendoelen beginnende geletterdheid- door het Expertisecentrum Nederlands ontwikkeld.

Toelichting

In de tussendoelen gevorderde geletterdheid wordt aan de volgende acht leerlijnen aandacht worden besteed. (De leerlijnen moeten overigens wel weer in samenhang met elkaar worden gezien):

Leerlijn 1: lees- en schrijfmotivatie

Leerlijn 2: technisch lezen

Leerlijn 3: spelling en interpunctie

Leerlijn 4: begrijpend lezen

Leerlijn 5: strategisch schrijven

Leerlijn 6: informatieverwerking

Leerlijn 7: leeswoordenschat

Leerlijn 8: reflectie op geschreven taal

Hieronder zijn de leerlijnen uitgewerkt:

Leerlijn 1: Lees- en schrijfmotivatie

Middenbouw

- 1.1. Kinderen zijn intrinsiek gemotiveerd voor lezen en schrijven.
- 1.2. Ze beschouwen lezen en schrijven als dagelijkse routines
- 1.3. Ze zien geschreven taal als communicatiemiddel
- 1.4. Ze hanteren geschreven taal als middel voor informatieverwerving.
- 1.5. Ze ervaren geschreven taal als expressiemiddel.

Bovenbouw

- 1.6. Kinderen waarderen bestaande werken op het terrein van fictie.
- 1.7. Ze waarderen bestaande werken op het terrein van non-fictie.
- 1.8. Ze waarderen bestaande werken op het terrein van poëzie.
- 1.9. Ze hebben een positief zelfbeeld tegenover het gebruik van geschreven taal.
- 1.10. Ze onderkennen het persoonlijk en maatschappelijk belang van geletterdheid.

Leerlijn 2: Technisch lezen

Midden- en bovenbouw

De leerlingen gebruiken verschillende technieken om woorden snel en nauwkeurig te herkennen.

- 2.1. Ze herkennen lettercombinaties en spellingpatronen.
- 2.2. Ze herkennen lettergrepen in geschreven woorden.
- 2.3. Ze herkennen het unieke letterpatroon van (leen)woorden.
- 2.4. Ze maken gebruik van de betekenis van een woord.
- 2.5. Ze maken gebruik van de context van een woord.

De leerlingen gebruiken verschillende technieken om een tekst goed voor te lezen:

- 2.6. Ze gebruiken leestekens op de juiste wijze.
- 2.7. Ze lezen groepen van woorden als een geheel.
- 2.8. Ze lezen een tekst met het juiste dynamische en melodisch accent.
- 2.9. Ze lezen een tekst in het juiste tempo en zonder spellinguitspraak.
- 2.10. Ze houden bij het voorlezen rekening met het lesdoel en met het publiek.

Leerlijn 3: Spelling en interpunctie

Middenbouw

- 3.1. Kinderen zijn in staat klankzuivere woorden correct te spellen.
- 3.2. Ze kennen de spelling van woorden met homofonen (ei-ij, au-ou, g-ch)
- 3.3. Ze passen de gelijkvormigheidregel toe (hond-honden, kast-kastje)

- 3.4. Ze passen de analogieregel toe (hij zoekt, hij vindt)
- 3.5. Ze kunnen eenvoudige interpunctie duiden en toepassen: gebruik hoofdletters, punt, vraagteken en uitroepetekens.
- 3.6. Ze kunnen hun spelling- en interpunctiefouten onderkennen en corrigeren.

Bovenbouw

- 3.7. Kinderen zijn in staat lange, geleden woorden en woordsamenstellingen te spellen (geleidelijk, ademhaling, voetbalwedstrijd)
- 3.8. Ze beheersen de regels van de werkwoordspelling (hij verwachtte, de verwachte brief)
- 3.9. Ze zijn redelijk in staat leenwoorden correct te spellen (politie, liter, computer).
- 3.10. Ze kunnen complexe interpunctie duiden en toepassen: komma, puntkomma, dubbele punt, aanhalingstekens en haakjes.
- 3.11. Ze zijn in staat om zelfstandig hun spelling- en interpunctiefouten te onderkennen en te corrigeren.
- 3.12. Ze ontwikkelen een attitude voor correct schriftelijk taalgebruik.

Leerlijn 4: Begrijpend lezen

Middenbouw

De leerlingen lezen eenvoudige teksten die verhalend, informatief, directief, beschouwend en argumentatief van aard zijn met begrip en voeren daarbij de volgende leesstrategieën uit:

- 4.1. Ze bepalen het thema van een tekst en activeren hun eigen kennis over het thema.
- 4.2. Ze koppelen verwijswaarden aan antecedenten.
- 4.3. Ze lossen het probleem van een moeilijke zin (of zinnen) op.
- 4.4. Ze voorspellen de volgende informatie in een tekst.
- 4.5. Ze leiden informatie af uit een tekst.
- 4.6. Ze onderscheiden verschillende soorten teksten zoals verhalende, informatieve, directieve, beschouwende en argumentatieve teksten.
- 4.7. Ze herkennen de structuur van verhalende teksten.

Bovenbouw

De leerlingen lezen minder eenvoudige teksten die verhalend, informatief, directief, beschouwend of argumentatief van aard zijn met begrip en voeren daarbij de volgende leesstrategieën uit.

- 4.8. Ze zoeken, selecteren en verwerken op een doelbewuste en efficiënte manier informatie uit verschillende bronnen.
- 4.9. Ze leiden betekenisrelaties tussen zinnen en alinea's en herkennen inconsistenties.
- 4.10. Ze stellen zelf vragen tijdens het lezen.
- 4.11. Ze bepalen de hoofdgedachte van een tekst en maken een samenvatting.
- 4.12. Ze herkennen de structuur van verschillende soorten teksten.
- 4.13. Ze plannen, sturen, bewaken en controleren hun eigen leesgedrag.
- 4.14. Ze beoordelen teksten op hun waarde.

Leerlijn 5: Strategisch schrijven

Middenbouw

- 5.1. De kinderen schrijven korte teksten, zoals antwoorden op vragen, berichten en afspraken en langere teksten, zoals verhalende en informatieve teksten.
- 5.2. Ze kennen kenmerken van verhalende, informatieve, directieve, beschouwende en argumentatieve teksten.
- 5.3. Ze durven te schrijven en hebben er plezier in.
- 5.4. Ze stellen het onderwerp vast en zijn zich bewust van het schrijfdoel en het lezerspubliek.
- 5.5. Ze verzamelen informatie uit enkele bronnen die beschikbaar zijn.
- 5.6. Ze ordenen de gevonden informatie in de tijd.
- 5.7. Ze kiezen de geschikte woorden en formuleren hun gedachten en gevoelens in enkelvoudige zinnen.
- 5.8. Ze schrijven korte teksten met de juiste spelling en interpunctie.
- 5.9. Ze lezen hun geschreven tekst na en reviseren die met hulp van anderen.
- 5.10. Ze kunnen opmerkingen maken bij hun eigen teksten.

Bovenbouw

- 5.11. De kinderen schrijven allerlei soorten teksten, waaronder verhalende, informatieve, directieve,

beschouwende en argumentatieve teksten.

5.12. Ze herkennen en gebruiken enkele kenmerken van verhalende, informatieve, directieve, beschouwende en argumentatieve teksten.

5.13. Ze stellen het schrijfdoel en het lezerspubliek van tevoren vast.

5.14. Ze verzamelen informatie uit verschillende soorten bronnen.

5.15. Ze ordenen vooraf de gevonden informatie.

5.16. Ze kiezen de juiste woorden en formuleren hun gedachten en gevoelens in enkelvoudige en samengestelde zinnen.

5.17. Ze schrijven langere teksten met de juiste spelling en lay-out.

5.18. Ze besteden aandacht aan de vormgeving en de lay-out.

5.19. Ze lezen hun geschreven tekst na en reviseren die zelfstandig.

5.20. Ze reflecteren op het schrijfproduct en op het schrijfproces.

Leerlijn 6: Informatieverwerking

Middenbouw

6.1. De kinderen zoeken snel woorden op, die alfabetisch zijn geordend.

6.2. Ze kennen de functie en opzet van verschillende informatiebronnen, zoals woordenboeken, telefoonboeken, jeugdtijdschriften, schoolkranten en internet.

6.3. Ze zoeken de gewenste informatie op in verschillende informatiebronnen, zoals woordenboeken, telefoonboeken, jeugdtijdschriften, schoolkranten en internet.

6.4. Ze zoeken in een documentatiecentrum of schoolbibliotheek een boek of ander materiaal op een efficiënte wijze op met behulp van een trefwoordenlijst of de computer.

6.5. Ze herlezen een tekst of delen van een tekst als dat nodig is.

6.6. Ze stellen zichzelf relevante vragen voor en na het lezen van een tekst.

Bovenbouw

6.7. De kinderen kennen de betekenis en functie van verschillende informatiebronnen, zoals woordenboeken, encyclopedieën, week- en dagbladen, tijdschriften, spoorboeken, reisgidsen, atlassen en internet.

6.8. Ze zoeken de gewenste informatie op in verschillende informatiebronnen, zoals woordenboeken, encyclopedieën, week- en dagbladen, tijdschriften, spoorboeken, reisgidsen, atlassen en internet.

6.9. Ze zoeken in een openbare bibliotheek boeken of ander materiaal op een efficiënte wijze op met behulp van een computer.

6.10. Ze maken een schema, uittreksel of samenvatting van een verhalende of informatieve tekst.

6.11. Ze stellen zichzelf relevante vragen voor, tijdens en na het lezen van een tekst.

Leerlijn 7: Leeswoordenschat

Middenbouw

7.1. Kinderen breiden hun conceptuele netwerken uit, zodat diepe woordbetekenissen ontstaan.

7.2. Ze maken onderscheid tussen vorm- en betekenisaspecten van woorden.

7.3. Ze kunnen eenvoudig figuratief taalgebruik interpreteren.

7.4. Ze zijn in staat strategieën toe te passen voor het afleiden van de betekenis van woorden uit de tekst.

7.5. Ze zijn in staat strategieën toe te passen voor het onthouden van nieuwe woorden.

Bovenbouw

7.6. Kinderen weten dat woorden onderschikkende en bovenschikkende betekenisrelaties kunnen hebben.

7.7. Ze weten dat woordparen betekenisrelaties kunnen hebben, zoals tegenstelling en synoniem.

7.8. Ze passen figuratief taalgebruik zelf toe.

7.9. Ze kunnen zelfstandig nieuwe woordbetekenissen afleiden en onthouden.

7.10. Ze weten hoe ze woorden kunnen opzoeken in naslagwerken (woordenboek, encyclopedie).

Leerlijn 8: Reflectie op geschreven taal

Middenbouw

8.1. Kinderen weten dat uiteenlopende tekstgenres verschillende functies hebben.

8.2. Ze hebben zicht op de processen van schriftelijk taalgebruik.

8.3. Ze maken onderscheid tussen woordsoorten.

8.4. Ze kennen de afgrenzing van een zin.

8.5. Ze kennen de globale structuur van verhalen en informatieve teksten.

Bovenbouw

8.6. Kinderen zijn in staat qua functie en structuur onderscheid te maken tussen verhalende, informatieve, argumentatieve, directieve en expressieve teksten.

8.7. Ze zijn in staat om verbuiging van naamwoorden en vervoeging van werkwoorden te interpreteren en toe te passen.

8.8. Ze beheersen basale grammaticale begrippen, zoals onderwerp, gezegde en persoonsvorm.

8.9. Ze maken het onderscheid tussen formeel en informeel gebruik van geschreven taal.

8.10. Ze begrijpen dat de geschreven taalcode is gebaseerd op de standaardtaal.

Verwijzingen

Bron: Cor Aarnoutse en Ludo Verhoeven (red.)(2003): Tussendoelen gevorderde geletterdheid. Leerlijnen voor groep 4 tot en met 8. Expertisecentrum Nederlands

<http://www.kun.nl/en> (website Expertisecentrum Nederlands voor meer informatie) dot]

Zie ook

- [Informatieverwerking of informatieverwerking](#)
- [Leeswoordenschat](#)
- [Schrijven](#)
- [Taalbeschouwing/taalbeschouwingsonderwijs](#)

Boeken

- Tussendoelen gevorderde geletterdheid. Leerlijnen voor groep 4 tot en met 8. (2003)
Auteurs: Aarnoutse, C. Verhoeven, L.
Uitgever: Expertisecentrum Nederlands, Nijmegen
ISBN: 9055542407

Bijlage 7 Kerndoelen Cultuur

Hierna volgen de relevante kerndoelen voor het onderwijs in de Nederlandse Cultuur, zoals voorgeschreven. Aangehouden is de officiële nummering van kerndoelen.

Mens en samenleving

35. De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument.
36. De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger.
38. De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen.

Ruimte

47. De leerlingen leren de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving te vergelijken met die in omgevingen elders, in binnen- en buitenland, vanuit de perspectieven landschap, wonen, werken, bestuur, verkeer, recreatie, welvaart, cultuur en levensbeschouwing. In ieder geval wordt daarbij aandacht besteed aan twee lidstaten van de Europese Unie en twee landen die in 2004 lid werden, de Verenigde Staten en een land in Azië, Afrika en Zuid-Amerika.
48. Kinderen leren over de maatregelen die in Nederland genomen worden / werden om bewoning van door water bedreigde gebieden mogelijk te maken.
50. De leerlingen leren omgaan met kaart en atlas, beheersen de basistopografie van Nederland.

Tijd

53. De leerlingen leren over de belangrijke historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis en kunnen die voorbeeldmatig verbinden met de wereldgeschiedenis.

Kerninhouden Nederlandse cultuur voor het NTC onderwijs

Toelichting

De hieronder vermelde kerninhouden zijn niet voorschrijvend bedoeld, maar bij wijze van richtlijn. Als NTC-scholen expliciet aandacht besteden aan cultuur, moeten hiervoor doelstellingen worden geformuleerd en lesinhouden worden aangegeven.

De beschikbare tijd is een belangrijke factor bij de invulling van de cultuurcomponent. Op de meeste NTC-scholen is geen of weinig tijd beschikbaar. Afhankelijk van de beschikbare tijd kunnen de domeinen meer of minder aandacht krijgen.

Kerninhouden Nederlandse cultuur

Algemene doelstelling

De lessen Nederlandse cultuur beogen het in stand houden en versterken van de verbondenheid met de Nederlandse cultuur, om een succesvolle terugkeer naar Nederland te bevorderen. De lessen Nederlandse cultuur worden gegeven ter ondersteuning van en als aanvulling op de Nederlandse taallessen.

We onderscheiden de domeinen:

- festiviteiten, feestdagen, gebruiken en gewoontes;
- jeugdcultuur en actuele ontwikkelingen;
- Nederlandkunde.

De domeinen worden geïntegreerd en in onderlinge samenhang aangeboden, en zo veel mogelijk ook in samenhang met de Nederlandse taallessen.

Kerninhouden per domein:

Domein festiviteiten, feestdagen, gebruiken en gewoontes:

Leerlingen hebben kennis van en doen ervaringen op met typisch Nederlandse festiviteiten, feestdagen, gebruiken en gewoontes.

Domein jeugdcultuur en actuele ontwikkelingen:

Leerlingen zijn op de hoogte van actuele ontwikkelingen en de jeugdcultuur in Nederland.

Domein Nederlandkunde:

Leerlingen hebben kennis van de Nederlandse samenleving, vanuit historisch en (sociaal-) geografisch perspectief.

Uitwerking in leerstofaanbod:

Domein festiviteiten, feestdagen, gebruiken en gewoontes:

Voor alle groepen wordt de jaarlijkse cyclus van feestdagen doorlopen, waarbij in ieder geval aandacht is voor Koninginnedag en Sinterklaas. Jaarlijks worden daarnaast andere feestdagen benadrukt, zoals carnaval, vader- en moederdag, Pasen, Kerst, enz.

Incidenteel (als daartoe aanleiding is) worden typisch Nederlandse evenementen belicht, zoals bijvoorbeeld de Elfstedentocht, Luilak, St. Maarten.

Domein jeugdcultuur en actuele ontwikkelingen:

- Voor alle groepen:
 - lezen van en spreken over Nederlandse kinder- en jeugdtijdschriften
 - uitwisselen van persoonlijke ervaringen na contact met Nederland (bezoeken, visite, vakanties)
- Groep 3 t/m 8:
 - contacten met kinderen in Nederland per post/e-mail/Internet
 - lezen van en spreken over Nederlandse tijdschriften, krantenberichten, websites, enz.
 - de inhouden aan de orde laten komen in verwerkingsopdrachten

Domein Nederlandkunde:

- Voor alle groepen:

In alle groepen vormen de inhouden van dit domein een aanvulling (op het gebied van Nederlandse begrippen en de Nederlandse situatie) op het onderwijs dat in de dagschool al aan de orde komt bij de lessen aardrijkskunde, geschiedenis en andere onderwerpen op het gebied van 'mens en maatschappij'.
- Groep 1 t/m 4:
 - Onderwerpen 'mens en maatschappij' (waaronder aardrijkskunde en geschiedenis) die op de dagschool aan de orde komen, met Nederlandse begrippen en aanvulling op de Nederlandse situatie, zie hierboven.
 - Jaarlijks wordt in ieder geval één seizoen behandeld.
- Groep 5/6:
 - Onderwerpen die in de dagschool aan de orde komen, met Nederlandse begrippen en aanvulling op de Nederlandse situatie, zie hierboven.
 - De kinderen nemen kennis van specifieke sociaal-geografische en geschiedkundige kenmerken van de stad en/of regio waar men in Nederland (familie)banden mee heeft.
- Groep 7/8:
 - Onderwerpen 'mens en maatschappij' (waaronder aardrijkskunde en geschiedenis) die op de dagschool aan de orde komen, met Nederlandse begrippen en aanvulling op de Nederlandse situatie, zie hierboven.
 - De leerstof van het vakgebied aardrijkskunde voor groep 6: Nederland.
 - Ondereilen van de leerstof geschiedenis specifiek gericht op Nederland, waaronder in ieder geval ontdekkingsreizen en expansie (de Gouden Eeuw), het Koninkrijk na 1815, de Tweede Wereldoorlog en de hedendaagse maatschappij.

Bijlage 8 Intake en planning NTC-onderwijs

NTC QUITO INTAKEGESPREK

Datum gesprek:
Leerkracht:
Deelnemende partijen aan het gesprek:

Gegevens leerling

Achternaam:
Voornamen:
Roepnaam:
Nationaliteit:

Gegevens gezin

Naam en voornaam vader:
Nationaliteit:
Naam en voornaam moeder:
Nationaliteit:

TAALSITUATIE

Moedertaal/1e taal leerling:
Spreektaal vader met kind:
Spreektaal moeder met kind:
Spreektaal in het gezin (plaats van Spaans binnen de taalsituatie, bvb met huishoudelijke hulp):

OVERIGE GEGEVENS GEZIN

Bijzonderheden ten aanzien van het gedrag van de leerling:
Bijzonderheden ten aanzien van de gezondheid van de leerling:
Overige bijzonderheden (gezinssituatie):
Externe onderzoeken (logopedie, psychologisch onderzoek,...):

Gegevens dagonderwijs

De leerling volgt naast de NTC-school onderwijs aan:
 Internationale school Lokale school
Naam van de school:
Voertaal:
Instructietaal:

Historiek onderwijs

Genoten **Nederlandstalig** onderwijs *voordat de leerling op de NTC-school kwam:*

Schooljaar	School	Niveau-groep- klas	Soort onderwijs	Land
------------	--------	-----------------------	-----------------	------

--	--	--	--	--

Opmerkingen

Leerling is op de NTC-school te Quito vanaf

Schooljaar	Groep/klas/niveau	Commentaar

Verwachte verblijfsduur op de NTC-school:

Verwachtingen omtrent lessen op NTC Quito:

Zowel in het Primair Onderwijs (PO) als in het Voortgezet Onderwijs (VO) wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende doelstellingen die kunnen worden beoogd bij een inschrijving in de NTC-school. De school tracht zo goed mogelijk rekening te houden met deze verwachtingen en bespreekt met u wat op basis van de beginsituatie (niveau) van uw kind haalbaar is.

- Richting 1 (PO):** Is gericht op rechtstreekse aansluiting bij onderwijs in Nederland of Vlaanderen; primair gericht op terugkeer in het Nederlandse onderwijs. Er wordt toegewerkt naar kerndoelen van de Nederlandse taal en de tussendoelen zoals geformuleerd voor de verschillende jaargroepen. Deze leerlingen spreken thuis meestal overwegend Nederlands met daarnaast misschien nog andere talen. De woordenschat varieert daarom en het schriftelijke taalgebruik is beïnvloed door het onderwijs in de taal op de dagschool.
- Richting 2 (PO):** Zo goed mogelijk op peil houden van de Nederlandse taal, met het oog op een eventuele terugkeer naar Nederland of Vlaanderen. Het onderwijs is dus niet primair gericht op rechtstreekse aansluiting op het Nederlands onderwijs, maar richt zich op de lesstof die nodig is voor een goede basis in het Nederlands, waardoor een eventuele overstap eenvoudiger zal verlopen. Kerndoelen en tussendoelen voor verschillende jaargroepen worden op een maximale afstand van twee jaar gevolgd. Deze kinderen spreken thuis Nederlands, maar een andere taal is dominant. Nadruk in NTC-onderwijs op het bereiken van een zo hoog mogelijk niveau van mondelinge taalvaardigheid.
- Richting 3 (PO):** Aanleren van Nederlands als vreemde taal, met het oog op een eventuele terugkeer naar Nederland of Vlaanderen. Het leerstofaanbod is gericht op de gewenste taalontwikkeling voor deze leerlingen gezien hun startniveau. Het betreft kinderen die nog vrijwel geen Nederlands spreken en dit als nieuwe taal moeten aanleren. In de praktijk zal dit neerkomen op uitbreiding van de woordenschat en spreekvaardigheid. Kerndoelen en tussendoelen voor verschillende jaargroepen worden op meer dan twee jaar achterstand gevolgd.

- **Doel 1 (VO):** Aansluiting bij het voortgezet onderwijs in Nederland; gericht op terugkeer in het Nederlandse of Vlaamse onderwijs. Toewerken naar kerndoelen van de onderbouw (jaar 1, 2 en 3) en exameneisen VMBO HAVO/VWO van de Nederlandse taal en cultuur. Zowel de actieve als de passieve taalvaardigheden worden ontwikkeld en gestimuleerd. Onderwijs moet ook voorbereiden op de klas- en lesorganisatie in het moderne Nederlandse onderwijs (eigen verantwoordelijkheid, projecten, ICT, enzovoort) en de cultuur c.q. sfeer op scholen (samenleving). Er moet voorlichting zijn over vervolgonderwijs en opzet Nederlands VO vanuit het perspectief van internationaal onderwijs en arbeidsmarkt.
- **Doel 2 (VO):** Behalen van internationaal diploma, zoals IB (language A1 en A2) en IGCSE of AICE. Gericht op doorstroming naar internationaal vervolgonderwijs, HBO of universitair onderwijs in Nederland. Daarbij geeft het IB (A1) toelating op universitair niveau en het IGCSE toelating op HBO-niveau.
- **Doel 3 (VO):** Bijhouden van het Nederlands: bereiken van zo hoog mogelijk niveau van mondelinge taalvaardigheid. Kerndoelen worden op afstand gevolgd. Deze kinderen spreken thuis Nederlands, maar een andere taal is dominant. Nadruk in NTC VO-onderwijs op mondelinge taalvaardigheid en minder op schriftelijke taalvaardigheid. Certificaat Nederlands als Vreemde Taal Profiel Taalvaardigheid Hoger Onderwijs.

Toelichting/commentaar bij het gestelde doel:

Een goed zicht op de beginsituatie van de leerling en het stellen van aangepaste en haalbare doelstellingen maakt dat het aangeboden onderwijs daar zo goed mogelijk op kan worden afgestemd.

Opmerkingen vanwege ouders/leerling

Opmerkingen vanwege leerkracht:

Ten slotte nog dit:

Een inschrijving aan de NTC-school is een engagement. Het gaat om een lessenspakket dat zo volledig mogelijk dient te worden bijgewoond. De NTC-school functioneert gedeeltelijk via subsidies van de Nederlandse overheid en dient daarover verantwoording af te leggen, o.a. door kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden gedurende minimaal 120 contacturen.

De taalsituatie thuis is bepalend voor de vorderingen van de leerling. In de mate dat een gunstige taalsituatie kan worden gecreëerd voor wat betreft het Nederlands, zullen de vorderingen van de leerling hierdoor positief worden beïnvloed.

De schoolgids bevat nuttige informatie over de school en de lessen; NTC beveelt de ouders aan om de schoolgids aandachtig te lezen.

Dit intakegesprek wordt geïntegreerd in het leerlingvolgsysteem, dat bestaat uit: leerlingkenmerken (met de specifieke vorderingen en ontwikkelingen van de leerling), toetsinggegevens, gedragsoverzicht (waarin motivatie en capaciteiten van de leerling genoteerd worden) en een zorgdossier (in geval van eventuele problemen).

Bij een nieuwe inschrijving volgt na 3-4 maanden een evaluatiegesprek, bij de andere leerlingen vindt het evaluatiegesprek plaats in het 3de trimester(ongeveer begin mei).

Bijlage 9 Onderwijskundig rapport

Rapport om mee te geven aan leerlingen, als informatie voor de nieuwe school, bij terugkeer naar Nederland

Onderwijskundig rapport: algemeen deel

Aangepast model ten behoeve van de NTC- scholen, In te vullen op het moment dat de leerling de school verlaat.

1. Leerlinggegevens

Achternaam leerling

Voorna(a)m(en)

Roepnaam m / v

Geboortedatum geboorteplaats:..... geboorteland:...

Adres

Postcode en plaats:

Land:

Telefoon: geheim

Toekomstig adres:

Postcode en plaats:

Land:

Nationaliteit leerling Nederlands
 Anders nl.....

2. Gegevens betreffende het gezin

Naam en voorletters vader Nat:

Naam en voorletters moeder Nat

Gezinssamenstelling

Naam en voorletters eventuele voogd/verzorger

Moedertaal leerling

Spreektaal vader met het kind

Spreektaal moeder met het kind

Bijzonderheden ten aanzien van de gezondheid van de leerling

Bijzonderheden ten aanzien van het gedrag van de leerling

Overige bijzonderheden

3. Gegevens van de school

Naam

Adres

Plaats

Land

Telefoon

Fax

E-mail

Naam directeur

Naam contactpersoon

Datum uitschrijving

4. Overige schoolgegevens

Spelling				
Begrijpend lezen				
Leeswoordenschat				
.....				

(Eind)toetsen basisonderwijs: (invullen of gegevens aanhechten)

Indien de (eind)toetsen basisonderwijs niet van toepassing zijn op deze leerling, vult u niet van toepassing (n.v.t.) in.

Cito Taalscore	Rekenscore	Informatieverwerking	Wereldoriëntatie	Totaal

Andere testgegevens:

8. Werkhouding

Werktempo	☐ Snel	☐ Normaal	☐ Traag
Nauwkeurigheid	☐ Groot	☐ Normaal	☐ Gering
Concentratie	☐ Sterk	☐ Normaal	☐ Snel afgeleid
Doorzettingsvermogen m.b.t. leervakken	☐ Sterk	☐ Normaal	☐ Gering
Betrokkenheid bij de les	☐ Groot	☐ Normaal	☐ Gering

Opmerkingen:

9. Speciale begeleiding

Ontvangt de leerling speciale leerhulp? Nee/Ja
 Zo ja:
 Van eigen leerkracht
 Remedial teacher
 Logopedist
 Schoolbegeleider
 Anders:

Op welke gebieden zijn er problemen?

Hoelang doen de problemen zich voor?

Wat is er aan het probleem gedaan

Wat is het resultaat?

Heeft de speciale begeleiding voldoende effect gehad? Nee Ja

Heeft het kind extra steun/ begeleiding nodig op de volgende school? Nee Ja

Zo ja, op welke wijze en op welke gebieden?

Heeft hij/zij recht op ambulante begeleiding? Nee Ja onbekend

10. Huiswerk

Is de leerling gewend huiswerk te maken? Ja/nee

Zo ja:

Huiswerkattitude Positief Neutraal Negatief
 Huiswerkomstandigheden Optimaal Redelijk Slecht Onbekend

11. Eventuele toelichting op het onderwijskundig rapport

Nadere informatie kan worden opgevraagd bij:

de ouder(s)/verzorger(s)/voogd(es)

de toeleverende school

12. Bijlage(n)

Meegestuurd zijn:

- De gegevens over de vorderingen bij de leer- en vormingsgebieden (specifiek deel onderwijskundig rapport)
- Leerlingenrapport
- Schriftelijk materiaal van de leerling
- Handelingsplan(nen)
- Opmerkingen m.b.t. de zorg van de leerling
- Opmerkingen m.b.t. de gespecialiseerde hulp
-

13. Ondertekening

Datum:

Dit onderwijskundig rapport is ingevuld door:

Naam en handtekening directeur:

Hebben de ouders/verzorgers dit rapport ontvangen? Ja Nee

Eventuele opmerkingen:

Onderwijskundig rapport: specifiek deel

Gegevens over de vorderingen groep 1/2/3

naam leerling:

Is de lijst met beheerste begrippen bijgevoegd ja neen

Nederlandse taal

taal- denk ontwikkeling	goed	ruim	vold	vold	twijf	onvold
ordenen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
objectiveren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mondeling taalgebruik						
spreekvaardigheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
luistervaardigheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
woordenschat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
schriftelijk taalgebruik						
visueel dictee	☐	☐	☐	☐	☐	☐
auditief dictee	☐	☐	☐	☐	☐	☐
werkhouding	_____					
werktempo	_____					

Lezen	goed	ruim	vold	vold	twijf	onvold
visuele discriminatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
visuele analyse	☐	☐	☐	☐	☐	☐

visuele synthese	☐	☐	☐	☐	☐
auditieve discriminatie	☐	☐	☐	☐	☐
auditieve analyse	☐	☐	☐	☐	☐
auditieve synthese	☐	☐	☐	☐	☐
letterkennis	☐	☐	☐	☐	☐
lezen 1-lettergrepige woorden	☐	☐	☐	☐	☐
lezen 2-lettergrepige woorden	☐	☐	☐	☐	☐
lezen van zinnen	☐	☐	☐	☐	☐
werkhouding	<hr/>				
werktempo	<hr/>				

<i>Gebruik van de landstaal [gastland]</i>	goed	ruim	vold	vold	twijf	onvold
het spreken en verstaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
het lezen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
het schrijven	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gegevens over de vorderingen groep 4 t/m 8

naam leerling:

<i>Nederlandse taal</i>	goed	ruim	vold	vold	twijf	onvold
mondeling taalgebruik						
spreekvaardigheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
luistervaardigheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
woordenschat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
schriftelijk taalgebruik						
stelvaardigheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
omgaan met alfabet/woordenboek	☐	☐	☐	☐	☐	☐
begrip van grammatica	☐	☐	☐	☐	☐	☐
beheersing spellingsregels	☐	☐	☐	☐	☐	☐
werkhouding	<hr/>					
werktempo	<hr/>					
<i>Lezen</i>						
beheersing van lezen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
begrijpend/studerend lezen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
belangstelling voor het lezen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
werkhouding	<hr/>					
werktempo	<hr/>					

<i>Gebruik van de landstaal</i>	goed	ruim	vold	vold	twijf	onvold
verstaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
spreken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
lezen ☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
schrijven	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Overzicht van de gebruikte methoden (indien van toepassing)

naam leerling:

Leer en vormingsgebieden (WBO, art. 9)

	methode	deel	pag./les
Nederlandse taal			
- taal			
- spelling			
- lezen			

Opmerkingen: ...

Thema's waaraan het kind een tijd heeft gewerkt (indien van toepassing)

gebied	gebied	gebied
1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.
4.	4.	4.

Opmerkingen: ...

AANBEVELINGEN VOOR ZORGVERBREDING (indien van toepassing)

denk b.v. aan gebruik van materiaal en methodes.

....

Bijlage 10 Handelingsplan

INDIVIDUEEL HANDELINGSPLAN

Datum:

Naam/Groep:

Vak(ken):

Periode:

School:

Ingevuld door:

Beginsituatie	Leerdoel	Leermiddelen	Organisatie	Evaluatie	Tijd